

Sulisussanik amigaateqarneq 4

SULISOQARNERMIK MISISSUINEQ - DECEMBER 2022

SULISITSISUT

27. december 2022

Imarisai

1	Misissuinerup imarisaa eqikkarlugu (Executive Summary).....	3
2	Tunngavik	5
2.1	Ukiut ingerlanerini misissuineq	5
2.2	Branche agguataarlugit akissutit	6
2.3	Akissuteqarsimasut nunatsinni agguataarnerat	7
2.4	Sulisitsisut-ni ilaasortaaneq	7
2.5	Ilimagineqartut.....	7
2.6	Apeqqutit sinaakkutigineqartut aammalu kukkussutigineqarsinnaasut	7
2.6.1	Apeqqutit sinaakkutigineqartut.....	7
2.6.2	Kukkussutigineqarsinnaasut	9
3	Sulisunik amigaateqarneq	10
3.1	Ataatsimut isigalugu sulisussanik amigaateqarneq	10
3.2	Ukiup ingerlanerani suliassat nikerarneri	10
3.3	Branche ataasiakkaamut sulisussanik amigaateqarneq.....	11
4	Sanaartortut	13
5	Sarfalerisut & VVS.....	14
6	Aatsitassat	15
7	Aalisarneq aammalu avammut niuernerq	16
8	Liberale inuussutissarsiut	17
9	Akunnittarfiit, neriniartarfiit aammalu Takornariaqarneq	18
10	IT, attaveqaaqatigiinneq aamma tusagassiortut	19
11	Kiffartuussineq Angallassinerlu	20
12	Teknikkikkut siunnersortit	21
13	Pisiniarfiit & Engros	22
14	Branche allat.....	23
15	Ilinniartuutit.....	24
15.1	Ilinniartuutitut pissarsiniarneq	24
15.2	Ilinniartuuteqarnermi periarfissat unammillernartullu	24
15.2.1	Atuarfinnik ilinniartoqarfinnillu suleqateqarneq	25
15.2.2	Ilinniartuutigisat ilisimasaqassusaat piareersimanerallu	25
15.2.3	Sulerusussuseq piumassuserlu	25
15.2.4	Sumiiffik ineqarnerlu	25
15.2.5	Ilinniartuuteqarnissamut piareersimaffissat.....	25
15.2.6	Ilinniartuuteqarnissamut piumasaqarneq pissarsinissarlu	25
15.2.7	Pissutsit allat.....	26

15.3	Pissarsiassat akornanni atorluaaneq	26
15.4	Ilinniartuuteqarnermut naliliineq	26
16	Kinaassutsikkut siammasissuuneq	28
16.1	Kinaassutsikkut siammasissuuneq immikkut sammillugu	28
16.2	Kinaassutsikkut siammasissuuneq Kalaallit Nunaanni aaqjissuussaanerni	28
16.3	kinaassutsikkut siammasissuuneq pilersaarusionermermi politikkiliornernilu	29
16.4	Kinaassutsikkut siammasissuuneq aaqjissuussamik suliniuteqarfiginera	30
16.5	Kinaassutsikkut siammasissuunerup oqallisigineqarnerata soqutiginnassusaa	30
16.6	Kinaassutsikkut siammasissuunissaq sulissutigissallugu sunaana unammillernartorigaa?	31
16.7	Kinaassutsikkut siammasissuuneq sulilersitsiniaanerlu	32
16.8	Naligiissitaanermut politikki	33
16.9	Kinaassutsimik siammasissuuneq kiap suliniutigaa	33
16.10	Aqutsisut inississorsimanerat	34
16.11	Oqaasertaliussat	36
16.12	Kinaassutsikkut siammasissuuneq inernilerneru	36
17	Atorfiit sulisorisallu amerlassusaat sammillugu	37
17.1	Atorfinnik sulilersitseqqiinerit	37
17.1.1	Sulisartut ilinniarsimasut	37
17.1.2	Sulisartut ilinniarsimanngitsut	37
17.1.3	Ilinniartuutit	37
17.2	Sammisamat inerniliineq	37
18	Siunissami sulisussanik piumaneq	39
18.1	2023-mi sulisussanik pisariaqartitsineq	39
19	Inerniliineq	41
19.1	Inerniliineq	41
19.2	Ilimagisanut akissutit	42
20	Ilangussat	43
20.1	Ilangussaq 1 – Apeqquteqaatinut sinaakkutit	43
20.2	Ilangussaq – siunissami apeqquteqaatinut sinaakkutissanik siunnersuuteqarneq	43
20.3	Ilangussaq 3 – Kalaallit Nunaanni Asia-meersunik sulisoqarneq	44

1 Misissuinerup imarisaa eqikkarlugu (Executive Summary)

Sulisitsisut 2018, 2020, 2021-milu ilaasortat akornanni misissuinerminni nalilerpaat Kalaallit Nunaanni sulisut 900-ut missingerlugit amigaatigineqartut. Misissuineq december 2022-mi suliareqqinneqarpoq. Ukiut siuliinut sanilliullugu 2022 misissuinermi COVID-19 kingunerisaanik apeqqutillisoqanngilaq, taartigisaanillu kalaallit suliffeqarfiutaanni ingerlatsinermi suaassutsikkut nammaqatigiissitsinerit pillugit misissuinerit alloriarfigineqarput.

Nalilerneqarpoq suli sulisunik amigaateqartoqartoq tamannalu sulisut 1.100 missingerlugit maanna inissimalersimasoq. Suliffeqarfiit peqataasut affai sinnerlugit sulisussanik amigaateqarlutik nalunaarsorsimavaat.

Sulisussat ilinniarsimangitsut ilinniarsimasullu ujartorneqarput, sulisussaqaqannginnerlu ineriartortitsinissamut aporfiliivoq. 2022 misissuinermi ingammik aalisarnermi ilinniarsimangitsunik amigaateqartoqarpoq, sanaartornermilu sulisussanik ilinniarsimasunik amigaateqartoqarluni, pingaartumik sanasut.

Suliffeqarfinniit ilinniartutut suliffissat neqeroorutigineqartut inuttalersornissaat suli unammillernartumiippoq, ilinniartutullu inuttaalernissamut ilinniartutut piginnaasat suli aamma ajornartorsiutaallutik.

Ataatsimut isigalugu sulisussaaleqineq peqquataalluni suliffeqarfinni ingerlatsinermi suaassutsikkut nammaqatigiissumik ingerlatsitsiniarneq maanna tamani piffissaanngikkallartutut inissisimavoq. Sammisaaq aqutsisut akunneranni atuuppoq aammalu pilersarusiornikkut politikkeqarnikkullu pitsaasumik anguniagaqartoqaraluarpoq, kisiannili anguniakkat pitsaasut ulluinnarni ingerlatsinermi tamakkiisumik anguneqartaratik.

Misissuinerup pissutsit ilimagineqartut sisamat akisimavai:

#	Ilimagisaq	Akissut
1	Sulisussanik suli amigaateqartoqarpoq	Aap, suli sulisussanik amigaateqartoqarnera naqissuserneqarpoq tamannalu amerlassutsikkut inuit +1.000 eqqartorneqarlutik.
2	Ilinniartut naammattunik piginnaasallit pissarsiarinissaat ajornarput	Aap, Ilinniartut atuartullu naammattunik piginnaasallit pissarsiarinissaat ajornarpoq, ilaatigut ilinniartut nammineq atugarisaat, soorlu oqaatsitigut naammattumik piginnaasaqannginnerneq, ilisimasatigut amigartunik peqarnerat aammalu/imaluunniit piffissaq ilinniarfiusussaaq eqeersimaarfialugu tamaat ingerlassinnaasannginnera peqqutinut ilaallutik. Tamatuma avataasigut ilinniartuunermiit sanilliullugu ilinniarsimangitsutut aningaasarsiornerusinnaaneq ilinniartuuteqarnissamut aamma unammillissutaavoq. Kalaallit Nunaanni piffinni tamani ukioq kaajallallugu suliassatigut nammaqatigiissitsisoqarsinnaasannginnera ilinniartuqarnissamut periarfissat aamma sunnertarpei.
3	Siunissami sulisussanik pisariaqartitsineq annertusissaaq	Aap, 2023-mi sulisussanik amigaateqartoqarnerulernissaa naatsorsuutigineqartoq naqissuserneqarpoq. Ilinniarsimasutut suliffissat 70%-ii inuttalernerqarsinnaasut nalilerneqarpoq.

4	Suliffeqarfimmi atorfiit pisariaqartut inuttalernerqarnissaannut, ukiup ataatsip ingerlanerani suliffeqarfimmi sulisunik amerlavallaartunik sulisoqarnissaq pisariaqartarpoq.	Sulisussat ilinniarsimasut ilinniarsimanngitsullu amigaatigineqarput. Sulisut akornanni atukkat aalajaatsuusinnaasannginnerat aammalu suliffissat akornanni sulisunik unammilleqatigiinneq peqquutigalugu ukiup ataatsip ingerlanerani suliffissat/atorfiit inuttalerniaraanni suliffeqarfimmut inuit 30%-nik amerlanerusut aqqusaartariaqartartut takussutissiisoqarpoq.
----------	--	---

Takussutissaq 1: Misissuisimanermit inernerit takussutissai (naalisagaq)

2 Tunngavik

2.1 Ukiut ingerlanerini misissuineq

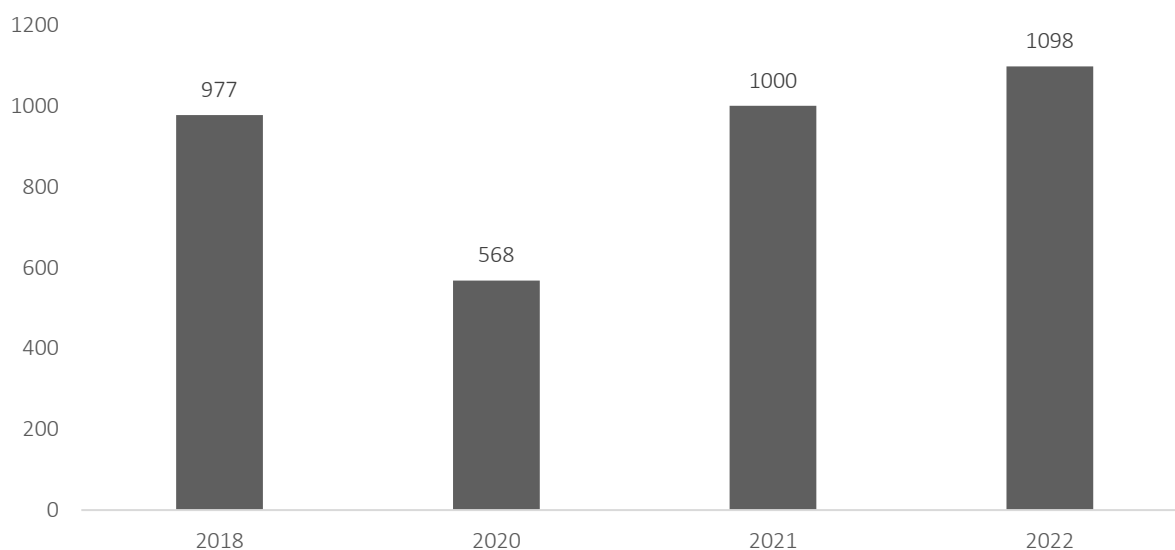
Kalaallit Nunaanni sulisussatigut amigaateqartoqarnerata ersarissarniarlugu 2018, 2020, 2021 2022-milu sulisussaqaqarnikkut misissuisoqarsimavoq. 2020, 2021 aammalu 2022-mi Sulisitsisut misissuineq ingerlassimavaat, 2018-milu HS analyse ingerlatsisimalluni. 2022-mi nutaatut apeqqtut kalaallisut akineqarsinnaaneri periarfissaasimavoq, tassanilu akissuteqartut sisamat atorsimallugu:

	Akissut	Aperineqartut	Akimasut-%
2018	157	306	51,3 %
2020	172	320	54,0 %
2021	146	361	40,4 %
2022	121	336 ¹	36,0 %

Takussutissaq 2: Ukiuni misissuiffiusimasuni akissuteqartut %-ngorlugit

36%-iisa akissuteqarsimasut ukiunut siuliinut sanilliullugu annikinneruvoq. Misissuineq ilisimatuussutsikkut atorneqarsinnaasunngorlugu suliaangilaq, kisiannili sulisussaqaqarnikkut amigaateqartoqarnerata ersarissarnissaa siunertaalluni. Taamaattumik inernerit minnerpaaffissaattut isigineqarsinnaapput, misissuisimanerullu inerneraniit amigaateqarnek annertunerusinnaanera naatsorsuutigineqassalluni.

Ukiut sisamat taakku tamarmik sulisussanik amigaateqartoqarnera naqissuserpaat. Suliffeqarfiit akimasuni sulisut qassit amigaatigineqarnersut takussutissami ataaniittumi ersarissarneqarput:

Takussutissaq 1: 2018, 2020, 2021 2022-milu sulisussanik amigaateqarnek (apeqqut 3)

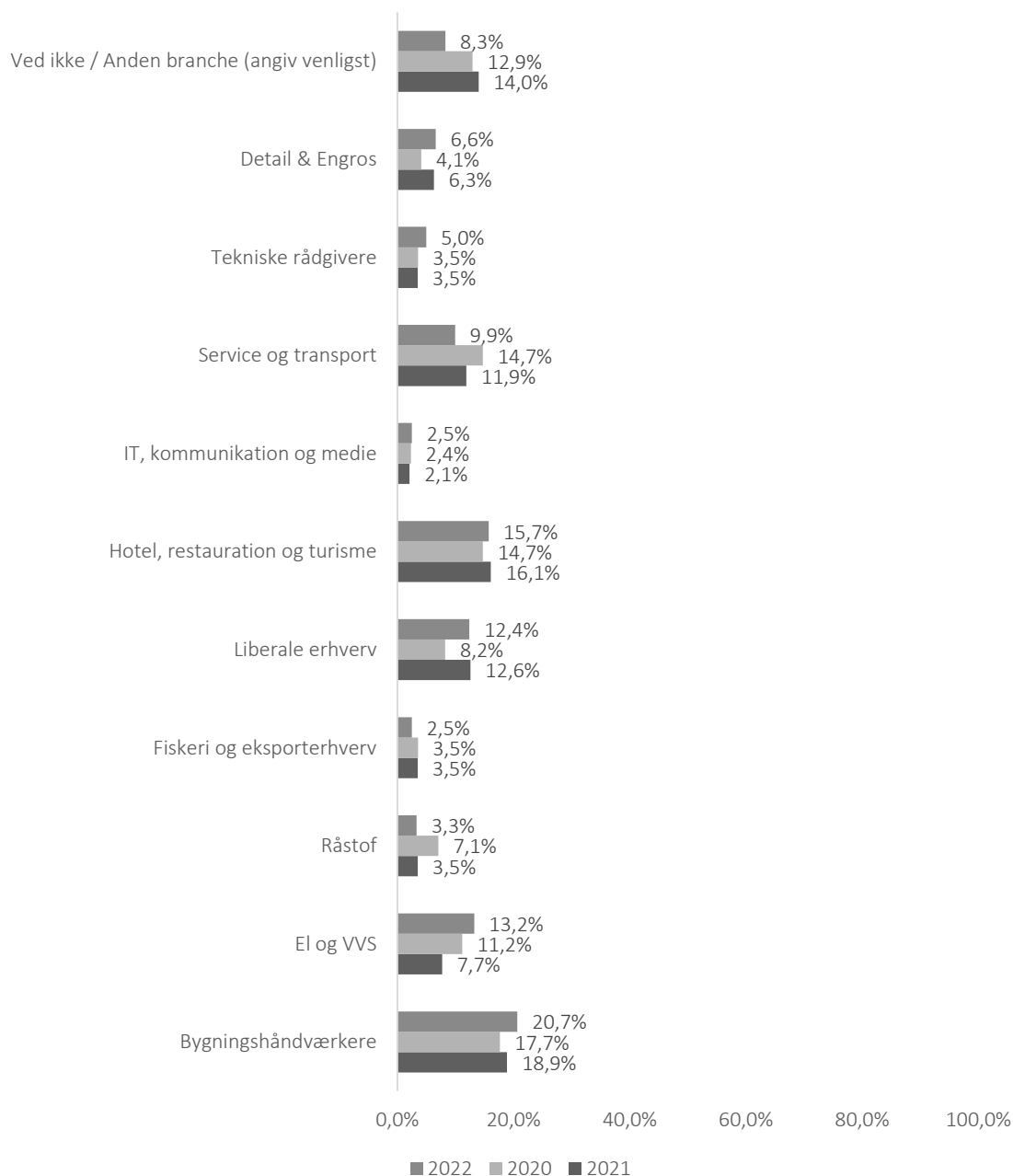
Ineriartorneq takutinneqartumi amerlartornersut ikiliartornersulluunniit qulakkiivillugu oqaatigineqarsinnaangilaq, 2022-mi suliffeqarfiit akimasut ikinnerusimapput kisiannilu aamma

¹ E-mail attavissanik paaaneri ingerlanneqarsimapput, suliffeqarfik ataatsip iluani assigiinnik nassiussisoqannginnissaa anguniarlugu. Taasumap avataasigut suliffeqarfiit Sulisitsisuni ilaasortaangitsunut ataasiakkaanik ilanngussisoqarsimalluni.

ilutigisaanik suliffeqarfissuaq ukiuni siuliini misissuinerlut kisitsisinik tunniussisimangitsoq maanna aamma peqataasimammat. Taamaattorli naqissuserneqarsinnaavoq Kalaallit Nunaanni minnerpaamik sulisussat 1.098 amigaatigineqarput.

2.2 Branche agguataarlugit akissutit

Akissuteqartut Sulisitsisut ataani brancheni ataatsimiitsitaliat tamarmik agguataarfigalugit inissisimapput, misissuisimanagerli suliffeqarfiit ilaasortaasunit kisimi atuutinngilaq, suliffeqarfimummi ilaasortaangitsunut ataasiakkaanut apeqqutit aamma nassiunneqarsimapput:

Takussutissaq 2: Akissuteqartut branche-ii aallaavigalugit agguataarneri (apeqqut 2)

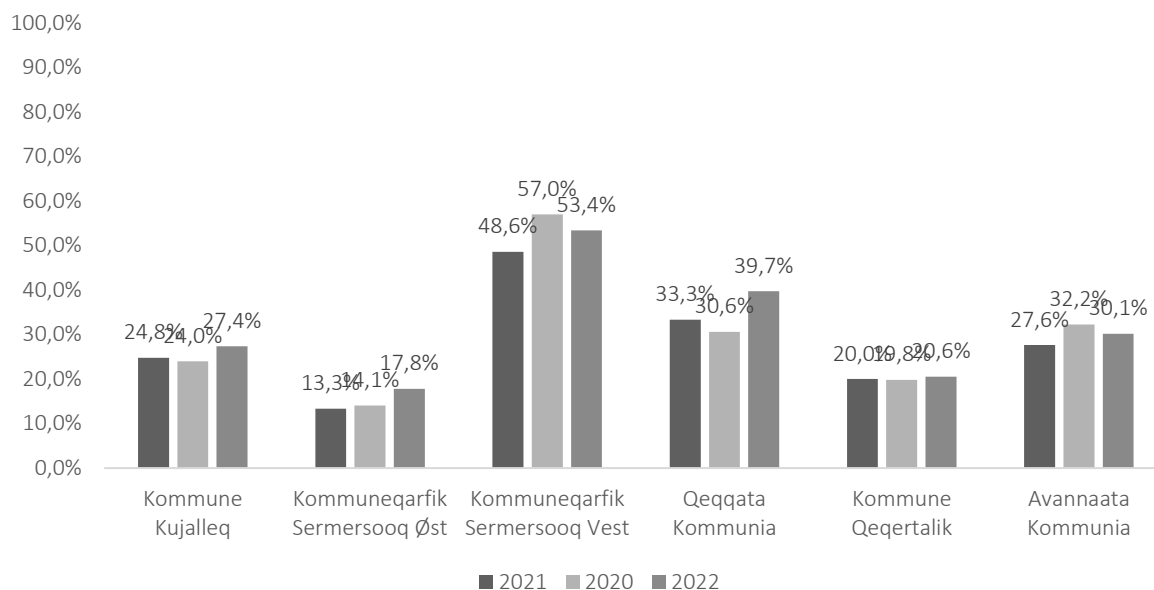
Immikkoortoq "Naluara/branche alla" akissuteqarsimasut ilagaat: Inuussutissarsionnikkut ineriartortitsinissamut suliffeqarfik, nutserisut, naqiterisut il il. Immikkoortoq tassani

akissuteqarsimasut branche aallaavigalguti agguataarinninnertut pioreersunut inissinneqarsinnaagaluarput, kisiannili tunngavilersuuteqanngitsumik tassunga inississimallutik.

Sammasatut immikkoortuni tullerni branche ataasiakkaarlugit sammineqassapput.

2.3 Akissuteqarsimasut nunatsinni agguataarnerat

Akissuteqartut kommuneni sorlermi imaluunniit sorlerni ingerlataqarnerlutik nalunaarsorpaat. Taamaattumik assigiinngitsunik akissuteqarnissaq periarfissaasimavoq, suliffeqarfimmi amerlasuut nunap immikkoortuini arlalinni ingerlataqartarmata sumi pingaarnertut inissisimanersut paasiniassallugu immikkut sammineqarsimangilaq:

Takussutissaq 2: Akissuteqarsimasut nunatsinni agguataarnerat (apeqqut 23)

2.4 Sulisitsisut-ni ilaasortaaneq

Akissuteqartut Sulisitsisuni ilaasortaanerlutik (apeqqut 20) akisimapput, akissuteqartuni 93,3%-ii ilaasortaasut, 2,7%-iilu ilumut ilaasortaanerlutik nalornisut 4%-iilu ilaasortaanaatik.

2.5 Ilimagineqartut

Misissuinerup ilimagineqarsinnaasut uku misissoqqissaartussaavai:

1. Sulisussanik suli amigateqartoqarpoq
2. Ilinniartunik/atuartunik piginnaasaqarluartunik pissarsinissaq ajornarpoq
3. Siunissami suli sulisussanik pisariaqartitsisoqassaaq
4. Suliffeqarfimmi atorfiit inuttalernerqartariaqqartut inuttalerniarlugit ukiup ataatsip ingerlanerani sulisunik amerlavallaanik sulilersitsinissaq pisariaqartarpoq.

2.6 Apeqqutit sinaakkutigineqartut aammalu kukkussutigineqarsinnaasut

2.6.1 Apeqqutit sinaakkutigineqartut

Apeqqutit sinaakkutigineqartut 13 missigivai – ataatsimut isigalugu aammalu branchenut tunngassuteqartunut apeqqutaallutik. Branchenut tunngassuteqartut apeqqutit immikkoortunut minnerusunut agguataarneqarput, soqutigisami sulisoqarnikkut amigateqarneq tigussaasunngorlugit apeqquteqarfigineqarlutik.

Tigussaasunik apeqquteqarsimanerit ilanngussa q immikkoortumi 20.1-mi takuneqarsinnaapput. Apeqqutinut akissuteqarsinnaasut e-mail-kut attavigineqarput akissuteqarnerillu nittartakkakut apeqquteqaasiornerit aqqutigalugu ingerlanneqarlutik.

2.6.2 Kukkussutigineqarsinnaasut

Apeqqutit akiuminaassinnaasut atorfinitsitsinerit atorfiillu amerlassusaat

Apeqqutit (apeqqutit4-5 immikkoortoq 20.1-mi takukkit) ukiup ataatsip ingerlanerani atorfinitsitsinernut atorfinnut sanilliullugit amerlassusaat akiuminaassinnaavoq, akissuteqartumullu eqqoqqissaartumik akissuteqarnissamut ajornarsitsisilluni.

Brancheni arlalinni peqataasut ikinnerusut

Naak akissuteqarsimasuni procentinngorlugit ajoriinnagassaangikkaluartut taamaattorli brancheni tamani misissuinerit siuliinut sanilliullugu akissuteqarnerit ikinnerusimapput, ilaatigullu brancheni ataasiakkaani akissuteqarsimasut ikippallaarneri peqquutaallutik branche sinnerlugu akissutit tunngavilersuutigineqarsinnaasimanatik. Kisitsisitigut siumoortumik allattuinerit aammalu ilimagisat aallaavigalugit sulisussat amigaatigineqarneri misissorneqanngillat, kisiannili misissuinerup ersarissaaneq tamakkiisoq takutissanngikkaa aammalu Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiorlutik suliffeqarfiusut tamarmik akisimannginnerat, taakkulu sulisussanik aamma amigaateqartussaeneri naatsorsuutigineqartussat, tunngavigalugit misissuineq ingerlanneqarpoq. Taamaattumik inernerit ataatsimut isigalugit nalornissutigineqassaaq misissuinerimi *takutinneqaqattaartoq* tamanut atuunnersut.

BRANCHE	2022	2021	2020	2018
Sanaartortut	25	27	30	
Sarfalerisut & VVS	16	11	16	23
Aatsitassat	4	5	9	13
Aalisarneq Avammullu niuerneq	3	5	4	9
Liberale inuussutissarsiorlut	15	18	8	
Akunnittarfiit, takornariaqarneq neriniartarfeqarnerlu	19	23	18	20
IT, attaveqaqatigiinneq Tusagassiortullu	3	3	2	7
Kiffartuussisut Angallassisullu	12	17	15	28
Teknikkikkut siunnersuisut	6	5	6	9
Pisiniarfiit	8	10	2	
Allat	10	20	22	
<i>Niuerneq Allaffeqarnerlu²</i>				26

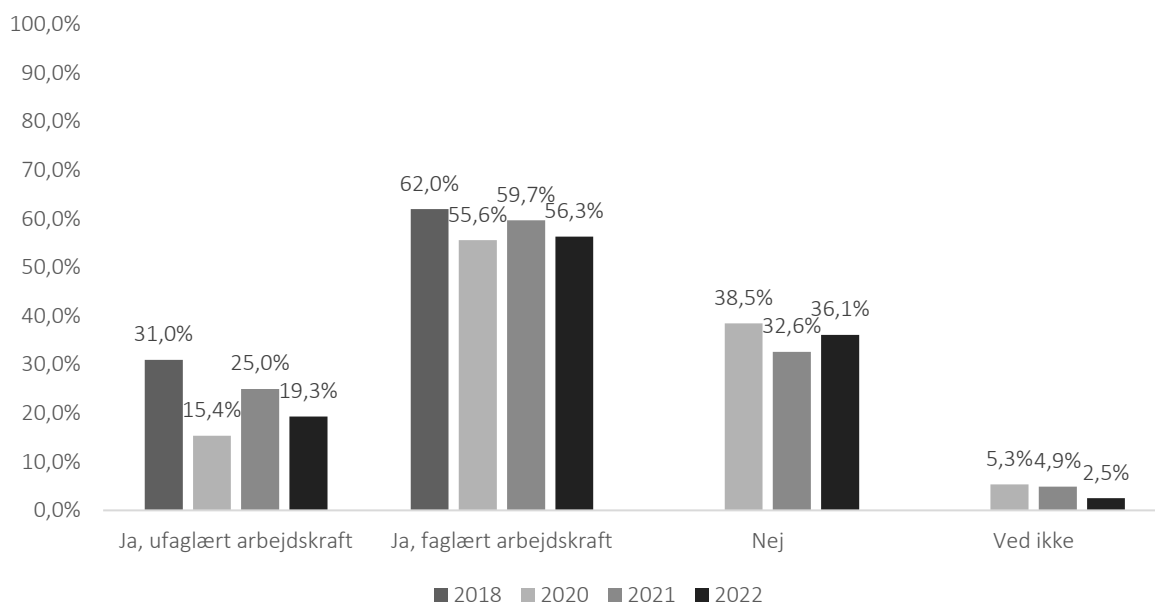
Takussutissaq 3: 2022, 2021, 2020 2018-milu akissuteqarsimasut amerlassusaasa ersarissarneri (apeqqut 2)

² Niuerneq Allaffeqarnerlu branchetut ataatsimiitsitaliaq 2018-miillu ataatsimiitsitalianut marlunnut avinneqarsimavoq; Liberale inuussutissarsiorlut aammalu Pisiniarfiit.

3 Sulisunik amigaateqarneq

3.1 Ataatsimut isigalugu sulisussanik amigaateqarneq

Akissuteqarsimasut affai sinnerlugit sulisussanik amigaateqarlutik nalunaarsorsimavaat, ilinniarsimannigtsunik, ilinniarsimasunik imaluunniit ilinniarsimannigtsut ilinniarsimasullu ataatsikkut. Akissuteqartut akisimavaat *Suliffeqarfiit sulisussanik amigaateqarpa?*

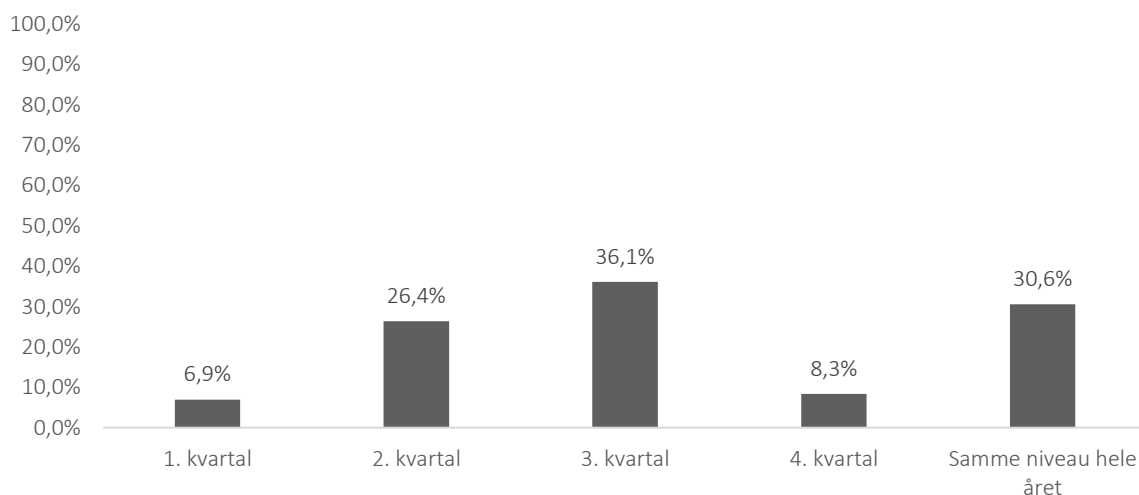

Takussutissaq 3: Ataatsimut isigalugu sulisussanik amigaateqartoqarpoq (apeqqut 1)

2022-mi misissuinerimi misissuinerit siuliinut sanilliullugu peqataaffigineqarnera annikinnerusimavoq, taamaattumillu ukiut ingerlaneranni ineriartorsimanermit inerniliinissat ingalassimaarfigineqassapput. Taamaattorli sulisussanik amigaateqarneq, sammisani tulliuuttuni sulisut 1.100 amigaatigineqartut ersarissarneqartussami, naqissuserneqarpoq.

3.2 Ukiup ingerlanerani suliassat nikerarneri

Sulisussanik amigaateqarlutik akissuteqartut piumaffigineqarsimapput ukiup ingerlanerani qaqugukkut sulisussatigut pissarsiniarnermi unammillernartut nalilersussagaat:

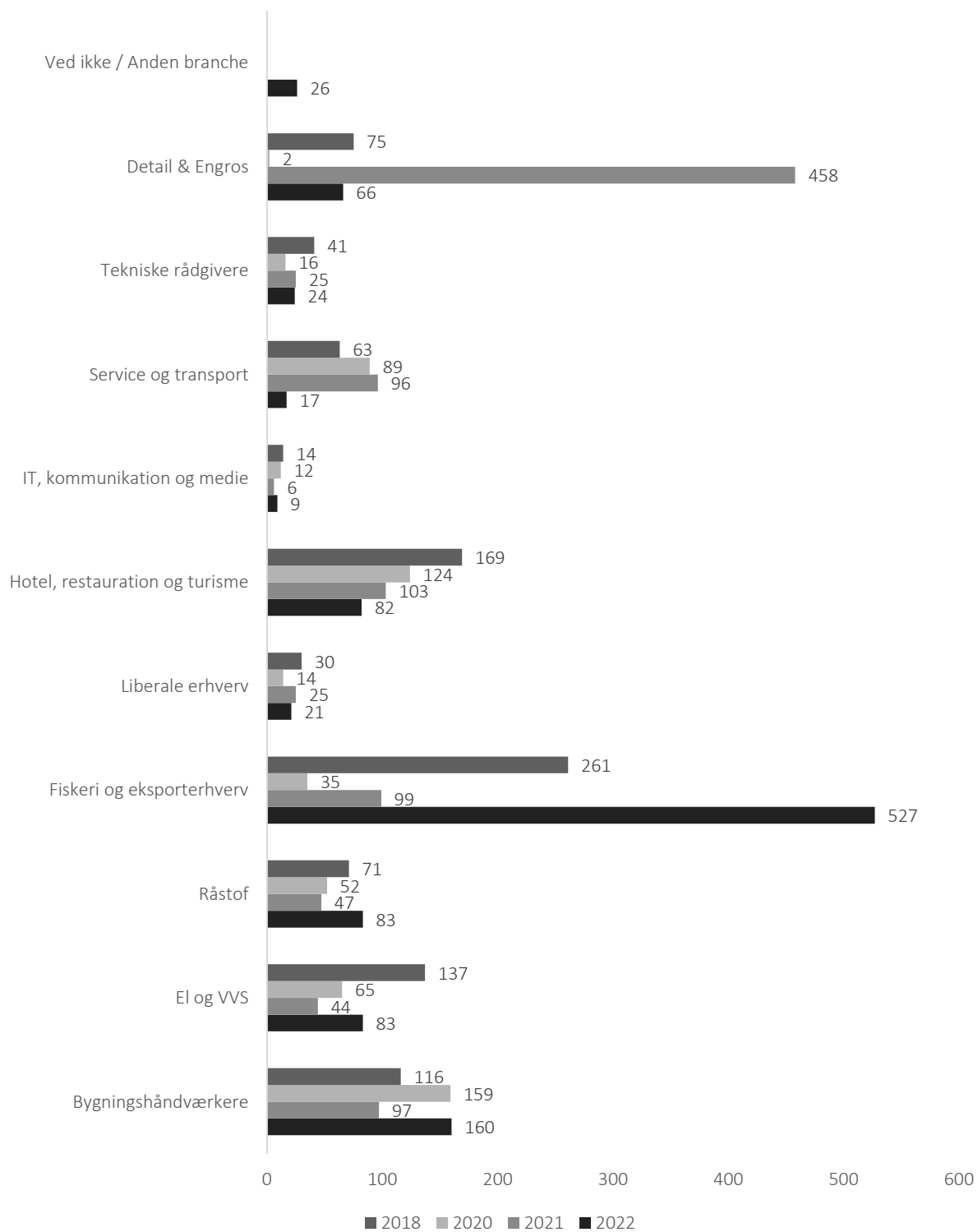

Takussutissaq 4: Ukiup ingerlanerani sulisussanik amigaateqarneq nalilersornera (apeqqut 20)

Naatsorsuutigineqareersinnaasutut aasaanerani ulapaarfiuvoq (ilaatigut takornarialerisunut, kiffartuussisunut aammalu sanaartortunut) piffissamilu tassani sulisussanik pissarsinissaq ajornarnerpaajulluni.

3.3 Branche ataasiakkaamut sulisussanik amigaateqarneq

Ataatsimut nalunaarsorneqarpoq sulisussat **1.098** amigaatigineqartut (2021: 997, 2020: 568 aammalu 2018: 977):

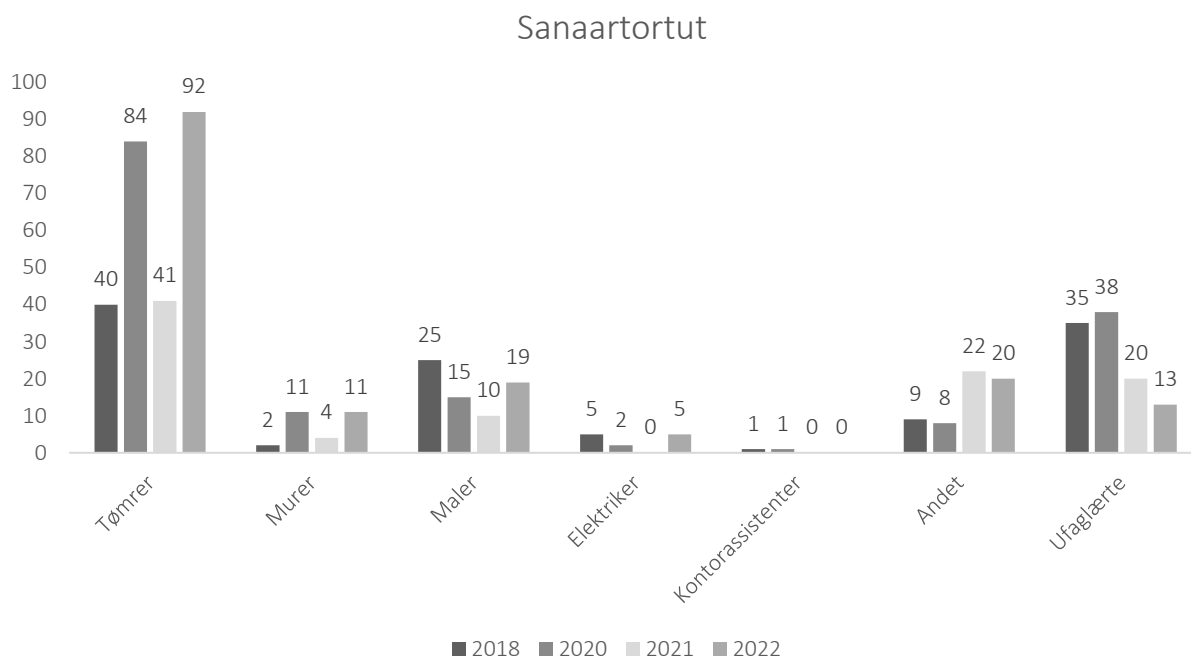
Takussutissaq 5: Branche-nut agguataarlugit sulisussanik amigaateqarneq (apeqqut 3)

Akissuteqartut 8,3 %-ii brancheni nalunaarsorneqarsimasuniit allamiinneralutik immaqaluunniit nalullugu nalunaarsuisimapput. Eqimattaq taanna 2022-mi nutaajusumik sulisussat amigaatigisatik qasserpiaanersut aatsaat nalunaarsorsinnaasimavaat. Inerniliineq peqqissaartoq tassaavoq sulisussanik amigaateqartoqartoq tamannalu ukiumiit ukiumut 1.000 missiliorlugit nikerartuusoq.

4 Sanaartortut

Branche "Sanaartortut" ilaatigut sanasut, qarmaasut, qalipaasut aammalu sarfalerisut pineqarput, akissuteqartullu piumaffigineqarsimapput allaffissornikkut ikiortit amigaatigineqarnersut apeqquteqarfigineqarsimapput, suliffeqarfiup ulluinnarni ingerlanneranut pisariaqartuummata.

Akissuteqartut 21-it (2021: 19, 2020: 20 aammalu 2018: 22) pineqartuni apeqqutit akisimavaat:

Takussutissaq 6: Branche Sanaartortut sulisussanik amigaateqarnerat

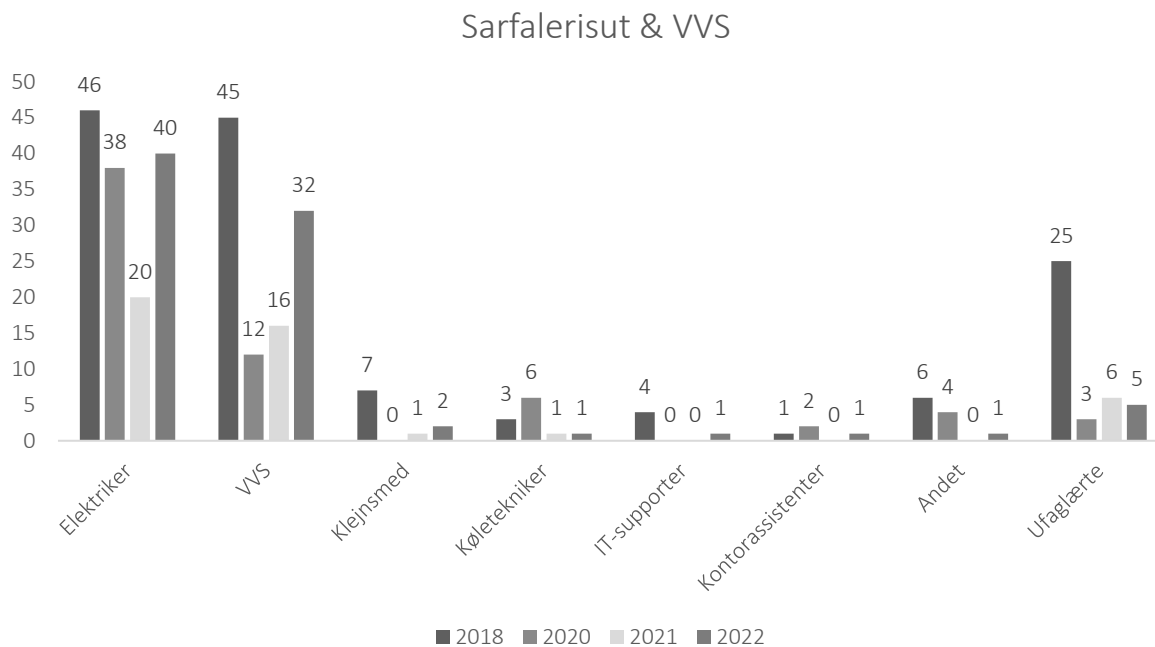
Branche taanna katillugit **sulisut 160-it** amigaatigineqartut misissuinermi nalunaarsorpaat (2021: 97, 2020: 159 aamma 2018: 116) tamatumani 14,9%-ii sulisussat ilinniarsimanngitsuusut (2021: 20,6%, 2020: 23,9% aamma 2018: 29,3%)

Immikkut maluginiagassaavoq sanasut piumaneqartuusut ilinniarsimanngitsullu sulisussat amigaatigineqarneri appariarsimalluni.

5 Sarfalerisut & VVS

Branche sarfalerisut, VVS, Saffiuut, allaffimmi ikiortit, qerititsivinni teknikerit aammalu IT-supporter, branche-lu aamma ilinniarsimangitsunik pisariaqartitsivoq.

Akissuteqartut 16-nit pineqartumi apeqqutit akisimavaat:

Takussutissaq 7: Branche Sarfalerisut & VVS sulisussanik amigaateqarnerat

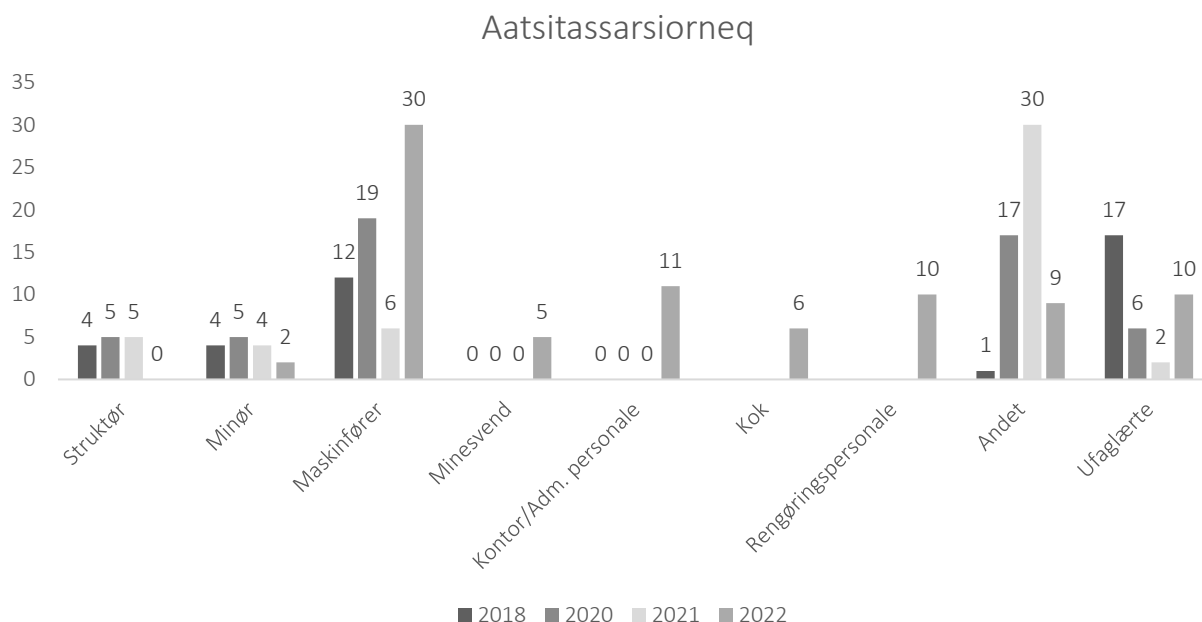
Branche taanna katillugit **sulisut 83-it** amigaatigineqartut misissuineri nalunaarsorpaat (2021: 41, 2020: 65 aamma 2018: 137) tamatumani 18,8%-ii sulisussat ilinniarsimangitsuusut (2021: 13,6%, 2020: 4,6% aamma 2018: 18,2%)

2022-mi sulisussat amigaatigineqartut amerliartorsimaneranni "Siuariartorsimaneq" uani branchemi misissuineri peqataasimasut 2021-mut sanilliullugu amerleriarsimanerisa eqqummariffigineqassaaq, inernerillu 2018 aamma 2020-mi misissuisimaneriniit inernerit assigalugit.

6 Aatsitassat

Aatsitassanik inuussutissarsiornermi apersorsimasat siulii assigalugit ukunani sulisussanik amigaateqarput; toqqaviliortoq, qillerisut, maskiinartut, qaarusummiittut aammalu allaffimmi ikiortit, kisiannili 2022 misissuineri sulisut sinneri aamma ilaatinneqarput soorlu igasut aammalu eqqiaasut.

Akissuteqarsimasut marluk apeqqutit ima akisimavaat (2021: 5, 2020: 9 og 2018: 13):

Takussutissaq 8: Aatsitassalerineri sulisoqarnikkut amigaateqarneq

Branche taanna katillugit **sulisut 73-it** amigaatigineqartut misissuineri nalunaarsorpaat (2021: 47, 2020: 52 aamma 2018: 63) tamatumani 50%-ii sulisussat ilinniarsimangitsuusut (2021: 4,2%, 2020: 11,5% aamma 2018: 35,2%)

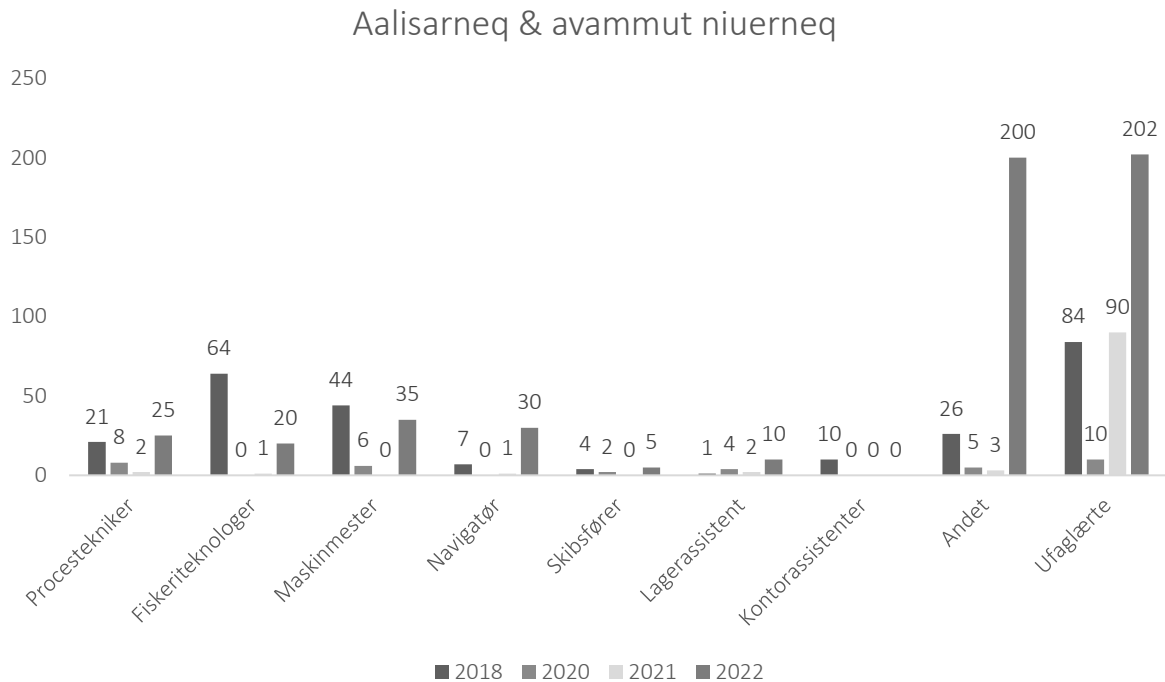
Akissuteqarsimasut ikinnerungaatsiarnerat peqqutigalugu inerniliinerit annertunerusut pisariaqarsimangillat. Aatsitassalerineri inuussutissarsiorneq misissueqqaarnernik suliffeqarfinnut aammalu qaarusuliani ingerlataqartunut immikkoortinneqarsinnaapput, Kalaallit Nunaannilu kingulleq taaneqartumi marluk piullutik. Misissueqqaarnermiinnerluni imaluunniit ingerlatsilereersimanerluni apeqqutaasorujussuusarpoq qanoq pisariaqartitsitiginermut. Misissueqqaarnerit ataavartumik sulisoqarnerit ikinnerusarput aammalu nunaqavissuniit niuerfigineqakkajunneralutik, illuatungaanilu qaarusuni ingerlatsilereersimasuni ataavartumik suliffissat pilersinneqartarlutik.

7 Aalisarneq aammalu avammut niuerneq

Branche una ilinniarsimasutut suliffiit uku ilannguppaat; ingerlatsivinni teknikeri, aalisarnermi teknologit, maskinmesterit, sumiissusersiuut, umiarsuarni aquttut, lagerimi ikiortit aammalu allaffimmi ikiortit.

Akissuteqartuni marlunni apeqqutit ima akineqarsimapput(2021: 4, 2020: 4 og 2018: 9):

Takussutissaq 9: Aalisarnermi avammullu niuernermi sulisussanik amigaateqarneq

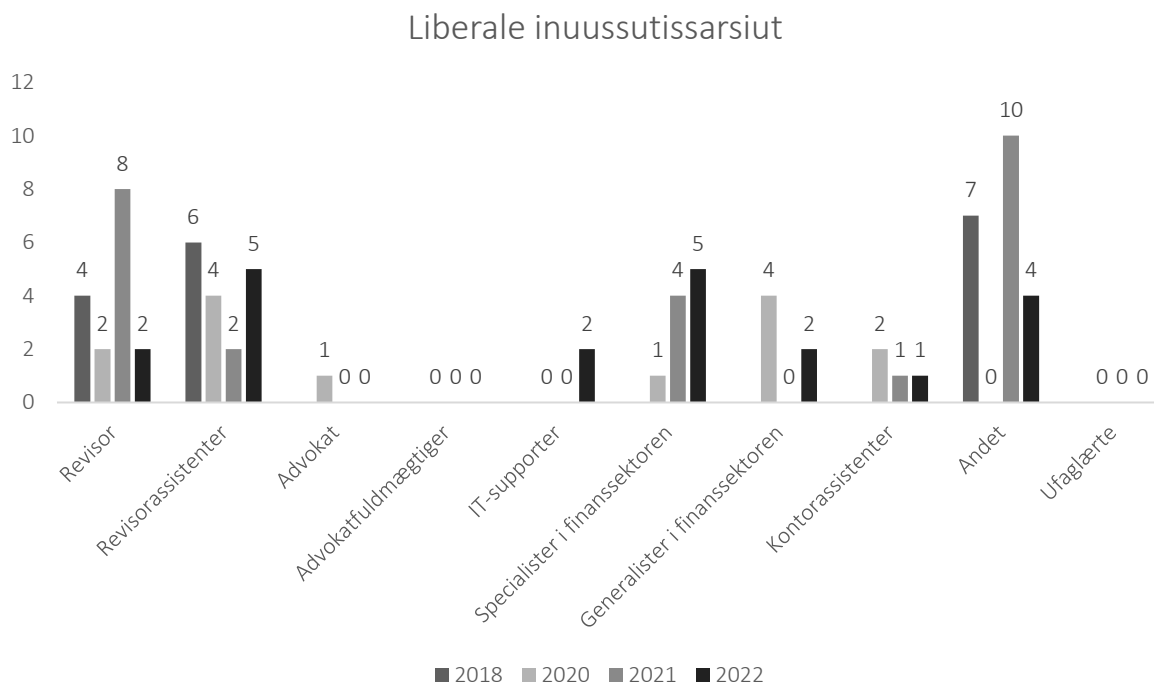
Branche taanna katillugit **sulisut 527-it** amigaatigineqartut misissuinermi nalunaarsorpaat (2021: 99, 2020: 35 aamma 2018: 261) tamatumani 38,3%-ii sulisussat ilinniarsimangitsuusut (2021: 90%, 2020: 28,6% aamma 2018: 32,2%). Eqqummaariffigineqassarli inuussutissarsiummi sulisunik ilinniarsimangitsuunik amigaateqarneq kisitsisitigut ullormiit ullormut nikerarsinnaasarmata.

Kisitsisit siuliinut sanillitissagaanni eqqummaariffigineqassaaq, 2022 misissuinermi aalisarnikkut ingerlatseqatigiiffik siornatigut ilaasimangitsoq maanna ilaasimammat. Taassumap avataasigut misissuinermi peqataasut amerlagisassaangimmata. Taamaattumik ukiuni taakkunani kisitsisit sanillersuunneqarsinnaangillat imaluunniit taakku kisitsisit tunngavigalugit inuussutissarsiummut inerniliisoqarinnaangimmat, kisiannili aalisarnermi sulisussanik annertuumik amigaateqartoqarnera inernilerneqarsinnaavoq aammalu misissuisimanerup kisitsisaaniit annertunerusinnaanissaa naatsorsuutigineqarsinnaalluni.

8 Liberale inuussutissarsiut

Liberalimik inuussutissarsiut 2018-mi misissuineri Niuerneq & Allaffissorneq ataani inissisimatinneqarsimavoq, kingusinnerusukkullu inuussutissarsiutit pisiniarfinniit immikkoortinneqarsimallutik ullumikkullu liberalimik inuussutissarsiutit inissinneqarsimallutik. 2018 misissuineri liberalimik inuussutissarsiutillit soqutigisatut annertuumik sammineqarsimangitsutut oqaatigineqarsinnaavoq.

Akissuteqartut qulit apeqqutinik akissuteqarsimapput (2021: 10 og 2020: 8):

Takussutissaq 10: Liberale inuussutissarsiummi sulisunik amigaateqarneq

Branche taanna katillugit **sulisut 21-it** amigaatigineqartut misissuineri nalunaarsorpaat (2021: 25, 2020: 14 aamma 2018: 17). Branche aamma taanna ilinniarsimangitsunik killilimmik pisariaqartitsinnaasarpoq, kisiannili maannakkut taakkunani sulisussanik pisariaqartitsinani.

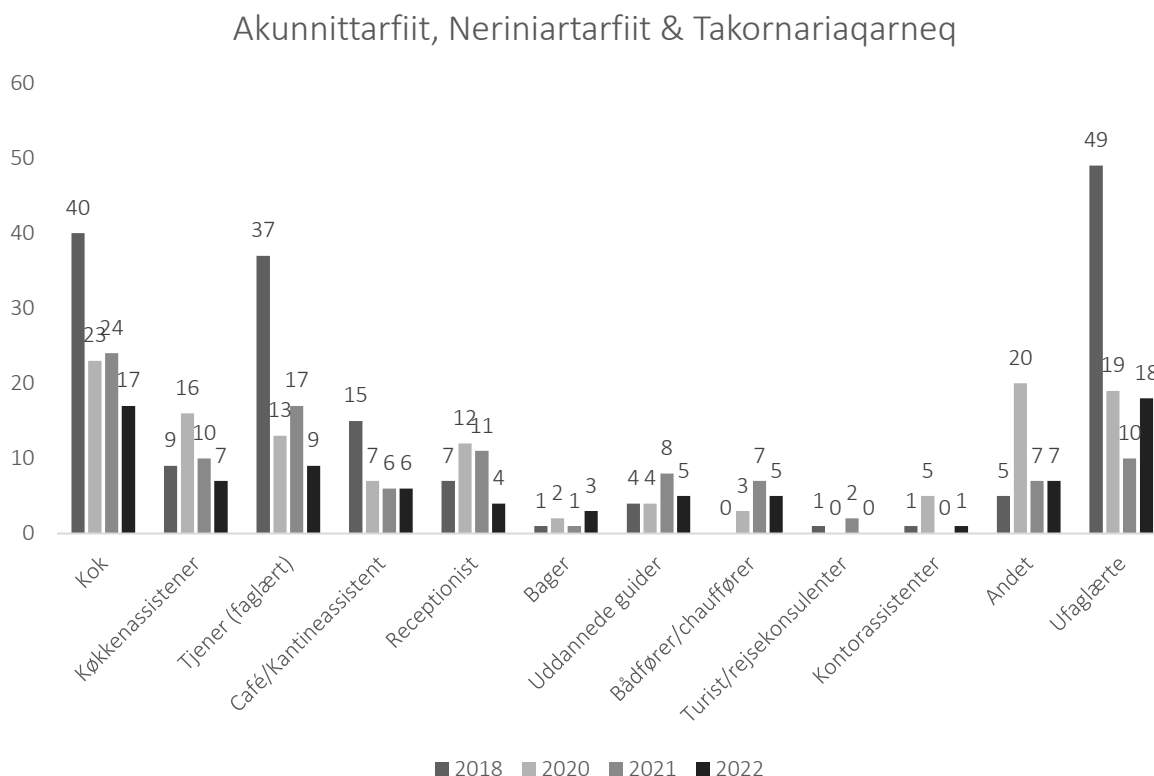
2020 misissuisimanermit malunnaatilimmik nikeriartoqarsimaneq erserpoq, ilinniarsimasunillu sulisussarsiorneq ajornakusoorsimalluni.

Eqqummariffigineqassaattaq aningaasaqarnikkut inuussutissarsiutini aningaasatigut peqquserlunninnissaq il. II. pillugu maleruagassatigut sukaterisoqarsimammat. Taamaasilluni Kalaallit Nunaanni atorfiit nutaat arfinillit maleruagassat, nalunaarsuinerit assigisaanillu qulakkeerinnittussanik pilersitsisoqarsimammat.

9 Akunnittarfiit, neriniartarfiit aammalu Takornariaqarneq

Branche una soqutigisallit arlallit sammisarai aammalu ataatsimut isigalugu ilinniarsimangitsunik sulisunik amigaateqarluni. 2020/21/22-misissuisimanerni immikkoortoq Angallammi aquttoq, 2018 misissuineri ilaasimangitsaq.

Akissuteqartut 13-it apeqqutit ima akissuteqarfigisimavaat (2021: 16, 2020: 18 og 2018: 20):

Takussutissaq 11: Akunnittarfeqarnermi, Neriniartarfeqarnermi aammalu Takornariaqarnermi sulisussanik amigaateqarneq

Branche taanna katillugit **sulisut 82-it** amigaatigineqartut misissuineri nalunaarsorpaat (2021: 103, 2020: 124 aamma 2018: 169) tamatumani 22%-ii sulisussat ilinniarsimangitsuusut (2021: 9,7%, 2020: 15,3% aamma 2018: 29,0%).

Branche ilinniarsimangitsunik sulilersitsingaatsiartarpoq, misissuinerullu tamanna uppernarsarparaa.

2022 ukiut siuliinut sanilliullugu nalinnaanerumik ingerlasimavoq, COVID-19 aammalu angalaqqusaannginnerit atuutsinneqarnerisa inuussutissarsiummut sunniuteqarsimapput.

Eqqumaniarfigineqassaaq ukioq COVID-19 sunnerneqarfigalugu aallartimmat kisiannili aasaanerani ulapaarfiunerpaq sunnerneqarfiusimanani.

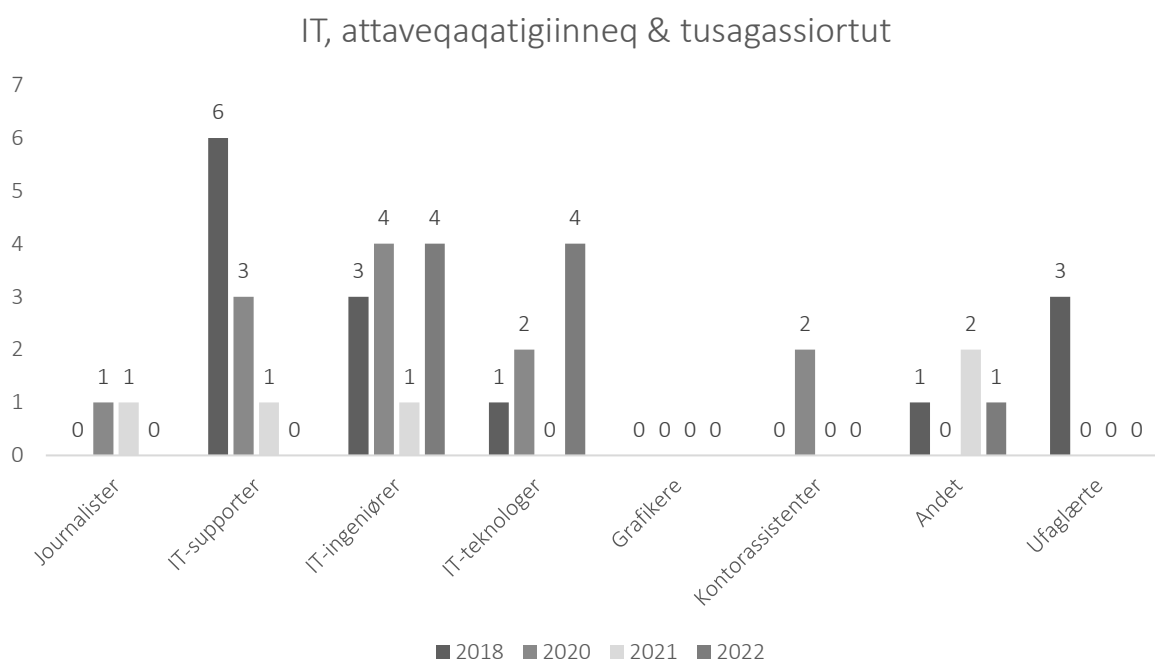
Misissuineri peqataasut ikileriarsimanerisa malitsigisaanik inuussutissarsiummi ineriartorsimanerit arlaannaalluunniit inernilerneqarnissaa pissusissamisuunngilaq, kisianni inuussutissarsiut sulisoqarnikkut unammillernartumiittoq naqissuserneqarpoq. Tamannalu aamma kangiamiunik sulisoqarnerulernermit takuneqarsinnaavoq³ (ilanngussami immikkoortoq 20.3 takujuk), 2022-mi malinnaaffigineqarsimasooq aammalu akunnittarfeqarnermi neriniartarfeqarnermilu kiffartuussinikkut qanoq amerlatigisunik sulilersitsisoqarsimanersoq.

³ Aallerfik: Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik (BEXST6 / BEDST6)

10 IT, attaveqaqatigiinneq aamma tusagassiortut

IT, attaveqaqatigiinneq aammalu tusagassiortut siammasissumik sammisassaavoq 2018 misissuisimanermiillu sanilliullugu ilinniarsimasut grafikerit ilanngunneqarsimallutik kisiannili akissuteqarsimasuni amigaateqartoqarneranik takussutissiisoqanngilaq.

Akissuteqarsimasut pingasuni (2021: 2, 2020: 2 og 2018: 7) apeqquiti akissuteqarfigisimavaat. Kisiannili kisitsisini piviusuni sulisunik amigaateqarneq (suli) inernilerneqarsinnaassaaq, aammalu inuussutissarsiummut misissuisimaneq ataatsimut assiliangortitsisinnaannginnera eqqummaariffigineqassalluni.

Takussutissaq 12: IT, attaveqaqatigiinneq aammalu tusagassiortut sulisussanik amigaateqarnerat

Branche taanna katillugit **sulisut 9-it** amigaatigineqartut misissuinermi nalunaarsorpaat (2021: 6, 2020: 12 aamma 2018: 14).

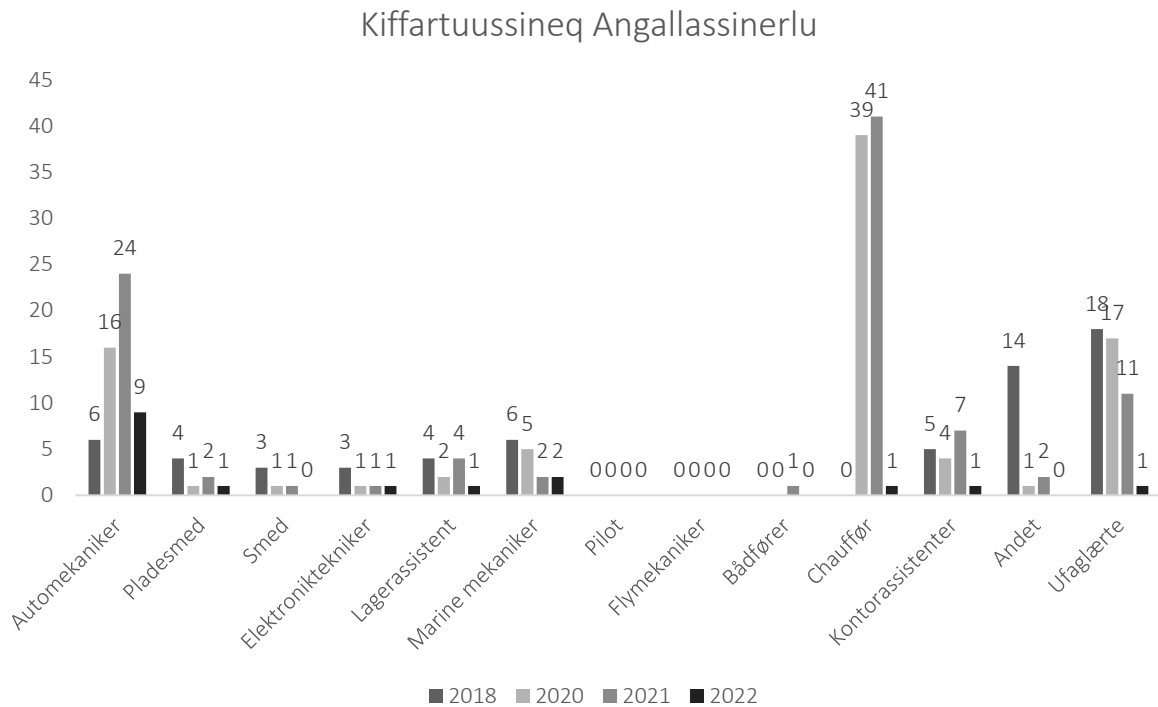
Oqaluttuarisaaneq malillugu IT-mik immikkut ilisimasallit assigiinngikkutaartut amigaatigineqarsinnaasarpur, taannalu sammisaq nunatta avataaniit atorfinnit ingerlatarineqakkajuttarluni. 2022-mi IT-mik immikkut ilisimasalinnik amigaateqartoqarsimangilaq, tamannalu nunatsinni IT-mik suliffeqarfiutillit Danmarkimi immikkoortortaqqarfeqartarnerannik tunngaveqarpoq taamatuttaarlu sulisutigut nunatsinniit aaqqinneqarsinnaanngitsunik suliassaqartillugu ikiorsiisinaasarlutik. Taamaattorli 2022-mi IT-ingeniørit aammalu IT-teknologit siornarnut sanilliullugit amigaatigineqartut isiginiarneqarsinnaavoq.

Taasuma avataasigut branche allat suliffeqarfimmini IT-supportterinik amigaateqarlutik nalunaarsorsimammasuk.

11 Kiffartuussineq Angallassinerlu

Kiffartuussineq Angallassinerlu Kalaallit Nunaanni angallassiqatigiiffiit aammalu ilaatigut autoværkstedit assigiinngitsullu ataaniipput. Taamaattumik inuussutissarsiutini ataqaatigiippallaanngitsumik siammasissoqarpoq.

Akissuteqarsimasut arfineq marluk apeqquteqaatit ima akissuteqarfigisimavaat (2021: 14, 2020: 15 og 2018: 28):

Takussutissaq 13: Kiffartuussinermi Angallassinermilu sulisussanik amigaaqarneq

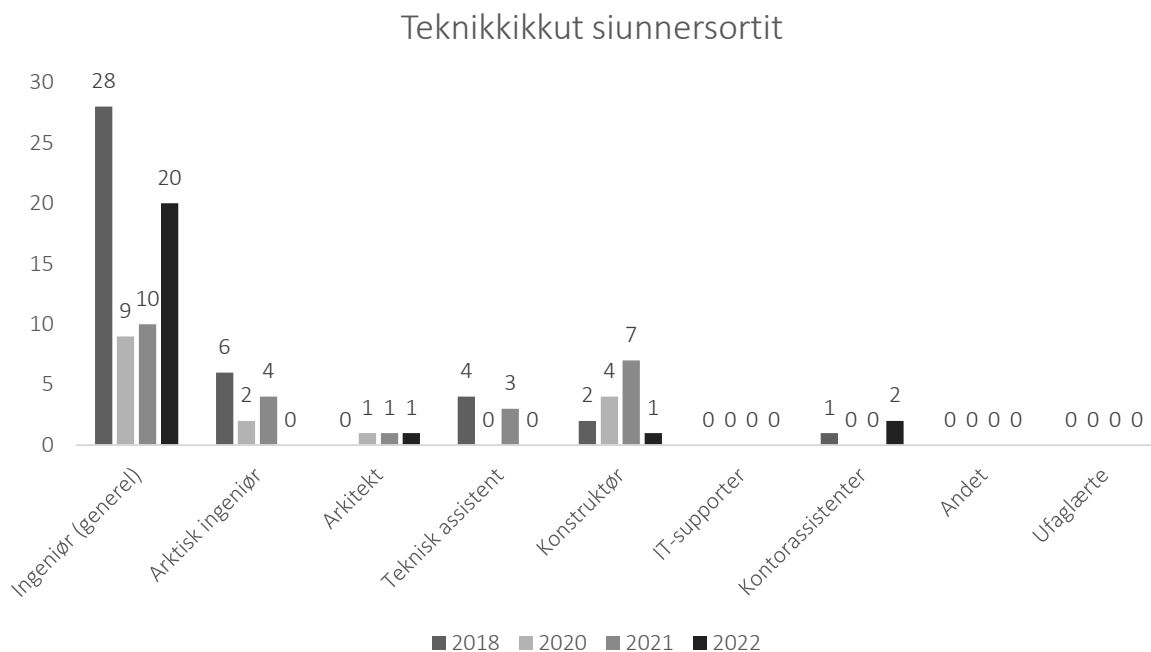
Branche taanna katillugit **sulisut 17-it** amigaaqarneqartut misissuineri nalunaarsorpaat (2021: 96, 2020: 80 aamma 2018: 63) tamatumani 5,8%-ii sulisussat ilinniarsimanngitsuusut (2021: 11,5%, 2020: 19,5% aamma 2018: 28,6%).

2022 misissuineri peqataasut ukiut siuliinut sanilliullugu ikinnerungaatsiarneri sulisunik amigaaqarqarneranik ineriartorsimanerit inernilernissai pissusissamisoortitsingilaq, kisiannili inuussutissarsiutini immikkut ilisimasalinnik pisariaqartitsineq naqissuserneqarpoq. COVID-19 ilutigisaanik naleqqussartoqarsimasinnaanera, taamaasillunilu atorfinnik sulisunillu ikilisaasimanerit maannamut atuutsiinnarneqalersussanik inissisimalersimaneq akerrilersorneqarsinnaagunngilaq.

12 Teknikkikkut siunnersortit

Teknikkikkut siunnersortit tassaapput immikkut ilisimasallit inuussutissarsiutini ilinniarsimangitsunik pisariaqartitsinngitsuusut.

Akissuteqarsimasuni tallimani apeqqutinut ima akissuteqaateqarsimapput (2021: 4, 2020: 6 og 2018: 9):

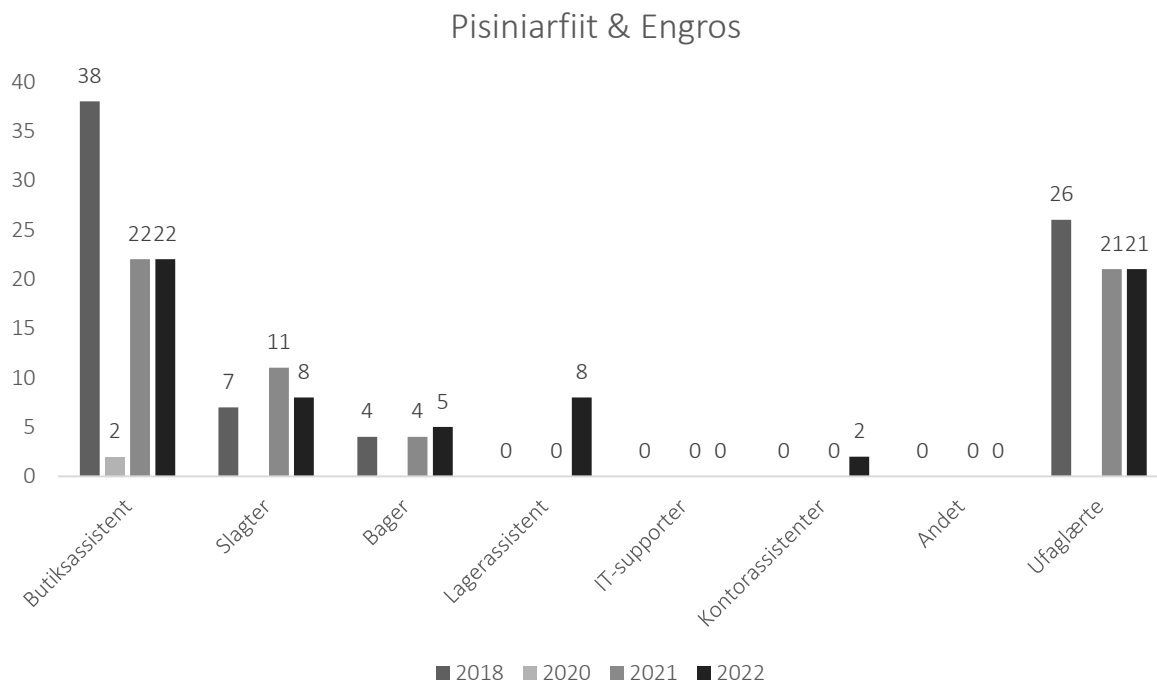
Takussutissaq 14: Teknikkikkut siunnersortit sulisutigut amigaaqarnerat

Branche taanna katillugit **sulisut 24-it** amigaaqarnerat misissuinerimi nalunaarsorpaat (2021: 22, 2020: 16 aamma 2018: 41). Kalaallit Nunaanni sanaartorneq ingerlalluarpoq, misissuinerimi kisitsisit aallaavigigaanni takuneqarsinnaalluni. Siunnersuisartutullu inuussutissarsiutit avataaniit ajornanngitsumik ilalersorneqarluarsinnaasuupput, piffissaasuni ajornartorsiutaasinnaalluni kisiannili aamma sulisussatigut amigaaqarnermut aaqqiissutaasinnaasarluni.

13 Pisiniarfiit & Engros

Pisiniarfiit 2018 misissuinermiilli branchemiit Niuerneq Allaffeqarnerlu ataaniikkunnaarnikuvoq.

Akissueqartut tallimat apequtitut ima akissuteqaateqarsimapput (2021: 4, 2020: 2):

Takussutissaq 15: Piniarfiit aammalu Engros sulisoqarnikkut amigaateqarnerat

Branche taanna katillugit **sulisut 66-it** amigaatigineqartut misissuinermi nalunaarsorpaat (2021: N/A, 2020: 2 aamma 2018: 75)

14 Branche allat

Akissuteqartut branche allamiillutik imaluunniit nalornissutigalugu akissuteqarsinnaanissaat periarfissinneqarnikuupput. Taamaattumik Sulisitsisut immikkortortaliussaani pioreersunut ilaangillat. Akissuteqarsimasuni 8,3%-ii (suliffeqarfiit qulit) (2021: 13,9 % (Suliffeqarfiit 20-it) (2020: 12,9 % (suliffeqarfiit 22 -it) immikkoortunut tassunga imminnut inississimapput. Branchinut allanut taputartuunnertik aammalu sorlerpiarmut atassuteqarnerlutik nalornissutiginerat ilaatigut peqqutaalluni:

Branchit uku nalunaarsorneqarsimapput⁴:

- Niuerneq Allaffeqarnerlu
- Inuusutissarsiornermi ineriartortitsineq
- Hvidevarer
- Immaqa kiffartuussineq angallassinerlu
- NAqiterivik
- Beton, saffiuut aamma coating sammisaralugit entreprenøri
- Kiffartuussineq Takornariaqarnerlu, angalatitsisutut agent

Akissuteqarsimasut tallimat nalunaarsorpaat sulisussanik amigaateqaratik, tallimallu sinner ilinniarsimasunik ilinniarsimangitsunillu sulisussanik amigaateqarlutik. Immikkoortuni uani ataatsmut sulisut 26-it amigaatigineqarput, ilinniarsimasunut ukununga ilaatigut agguataarsimallutik:

- Aningaasaqarnermut akileraartarnermullu ilisimasalik
- Elektrikeri/VVS
- Imarsiortut ilinniarsimasut, maskinmesterit, aquttuunerit, aquttut (imigassamik/ikiaroorntumik atornerluinernik ajornartorsiuteqangitsut)
- Sanasut/sanaluttartut-saffiortut-mekanikerit-betonilerisut
- Igasoq aamma saqisoq erruisorlu ilinniarsimangitsut
- Svejserisinnaasut, betonilerisinnaasut aammalu coaterisinnaasut inuit

---

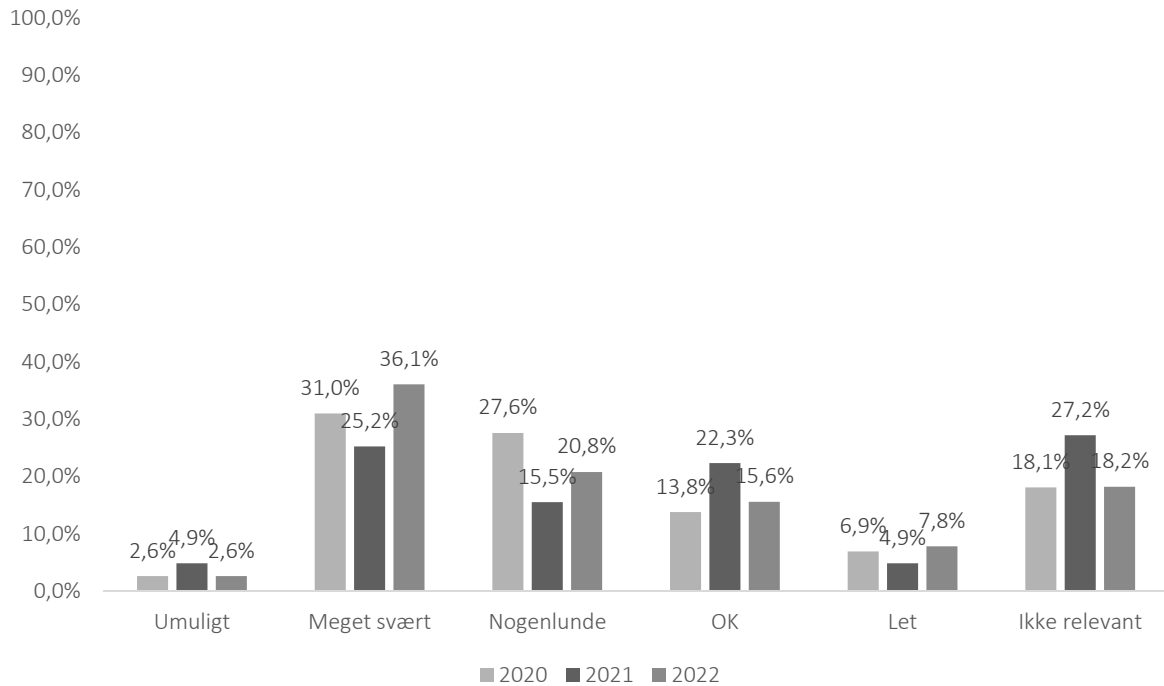
⁴ Eqqumaniarfigineqassaaq akissuteqaateqarsimasut branchenut agguataareersimasunut ilanngunneqarsinnaagaluaarmata kisiannili arlaannaanut ilanngutissanatik nalunaarsimammata misissuinerimi kisitsisinut taputartuunneqarsinnaanngimmata. Paasisassanngortinneqarsinnaavoq branchenut sorlernut attuumassuteqarnerluni ilisimaneqarsimangitsut.

15 Ilinniartuutit

15.1 Ilinniartuutitut pissarsiniarneq

Akissuteqaateqarsimasut akissutissani uuttuutit 1-5 (1: Ajornavippoq, 2: Ajornaqaaq, 3: ajorpallaanngilaq, 4: ajunngilaq aamma 5: Ajornanngilaq) pisariaqartitani ilinniartuuteqarnissamut pissarsinissap ajornanngissusaa pillugu akisinnaasimapput. 77-it akissutigineqarsimapput (2021: 103) (akissuteqarsimasuni 121-ni) (2021: 146) apeqquaqaatit uku malillugit akisimapput:

Takussutissaq 16: Ilinniartuuteqarnissamik pissarsinissaq (apeqqut 18)

Agguaqatigiissillugu akissutaasimasooq **2,9**-miippoq (2021:3,0 aamma 2020: 2,9), taamaasillunilu agguaqatigiissinnerani ilinniartuuteqarnissamik pissarsinissaq ajornassusaa naammaannartumiittoq inernilerneqakannersinnaalluni. Immikkut eqqumaniarfissaasinnaavoq akissuteqarsimasuni 40% tungaanut ilinniartuuteqarnissamik pissarsinissaq ajornavissorpoq ajornaqaamillu akisimammata, taavalu 23,4% missingerlugit (2021: 27%) ajunngilaq ajornanngilarmillu akisimallutik. Taamaattumik akissuteqarsimasuni arlallit ilinniartuuteqarsinnaanermut pissarsinissaq unammillernartittarsimavaat, tamannalu 2021-miilli pitsaanngitsumut ineriartorsimalluni.

15.2 Ilinniartuuteqarnermi periarfissat unammillernartullu

Akssuteqaateqarsimasut ilinniartuuteqarnermi suut misigineqarsimanersut ammasumik apeqquaqateqarfigineqarput akinissaannik periarfissinneqarlutik. Ammasumik apeqquaqataagamik akissutigineqarsinnaasunik imaqqanngillat nalilersuinernullu tigussaasunik naqissusiisinaanatik, taamaattorli akissuteqaateqarsimasut misigisimasaminnik tikkuussisinnaallutik.

Ataani akissutigineqarsimasut ilai ersarissaqqippagut, immikkoortunullu aaliangersimasunut inissinneqarsimallutik.

15.2.1 Atuarfinnik ilinniartoqarfinnillu suleqateqarneq

- Inuili malitseqartitsinissamik pikkorluppallaarput
- Ilinniartuuteqarnissamik pissarsinissaq ajornarpallaaqaaq, kisiannili ajornavissorani, pingaartumik teknikkikkut ilinniagaqartut ilinniarnarup nalaani unitsitsiinnartarnerat unammillernarnerpaavoq. AU ilinniakkat inissisimanagerat pitsaasuuvooq, AU-tut ilinniartut atorfinitsikkajunneruagut, aallartikkaangamik sulerusussuseqartarput pikkorillutillu, naammassigaangamillu pikkorinnerulersarlutik. AU ilinniartuutigisagut naammassisortaasa 75%-ii atorfinitsittarpagut

15.2.2 Ilinniartuutigisat ilisimasaqassusaat piareersimanerallu

- Inuusuttut amerlasuut ilinniagaqarnissaminut piareersimanngillat. Takkuttanngillat ilaatigullu sulineq sakkortusinnaasarnera paasisimanngilaat.
- Ikitsuinnaat piareersimapput
- Ataatsimut isigalugit kivitassaq annertuvoq – atukkatigut nassataqaramik
- Pingaarnertut ingerniørinngorniat ilinniartuunissaminut qinnuteqartarput arkitektinik konstruktørinillu amigaateqartilluta tamatigut tigusinnaasanngilagut.
- Soqutiginninnissartik ullaakkullu makissinnaanissartik amigaatigaat.
- Kandidatinngorniat piareersimanngillat
- Qinnuteqartuni piginnaasaqartoqanngilat

15.2.3 Sulerusussuseq piumassuserlu

- Piffissaq annersaa aalajaatsuunngillat, amerlanernilu soqutiginninneq appasilluni
- Ilinniartut nikerartut aalajaatsuunngitsullu aqquusaagaraagut
- Sulinissamut kajuminneq, ilinniarfiup inissisimanagera, ilaqtuariinnikkut atukkat
- Ineqarneq – sunngiffimmi aliikkutassat

15.2.4 Sumiiffik ineqarnerlu

- Qinnuteqartoqanngilaq. Ineqarneq ajornakusoorpoq
- Ineqarnikkut inissisimaneq
- Inissaaleqisitsineq peqqutigalugu ilinniartunik tigusinnaanngilagut.

15.2.5 Ilinniartuuteqarnissamut piareersimaffissat

- Ilinniartuuteqarnissamut akuerisaanngilanga
- Suliffeqarfik ilinniartuuteqarnissamut pisinnaatitaanngilaq

15.2.6 Ilinniartuuteqarnissamut piumasaqarneq pissarsinissarlu

- Illoqarfinni mikinerni ukiaanerani suliaasaqannginneq peqqutigalugu ilinniartuuteqarsinnaanngilagut
- Maani illoqarfimmi qalipaasumik atorfinitsitsinissannut periarfissaqanngilanga, ukiorlu kaajallallugu ilinniartuutitsinnut suliaasaqartitsinngilagut
- Qinnuteqartoqanngilaq
- Qinnuteqartoqanngilaq. Ineqarneq ajornakusoorpoq
- Inuusuttut sulisorisagut akornanni toqqaanikkut pissarsiniartarpunga
- Ilinniartuutigisinnaasat nassaariuminaapput
- Lastilinnut mekanikerinngorniarnissamut soqutiginninneq annikippallaarpoq
- Meeqqat atuarfianni atuartut pineqarpata maani atorneq ajorpagut, sulisinnaanerannut inatsisit peqqusinngimmata. Ilinniartuuteqarnissamut pissarsinissaq ajornartinngilarput.

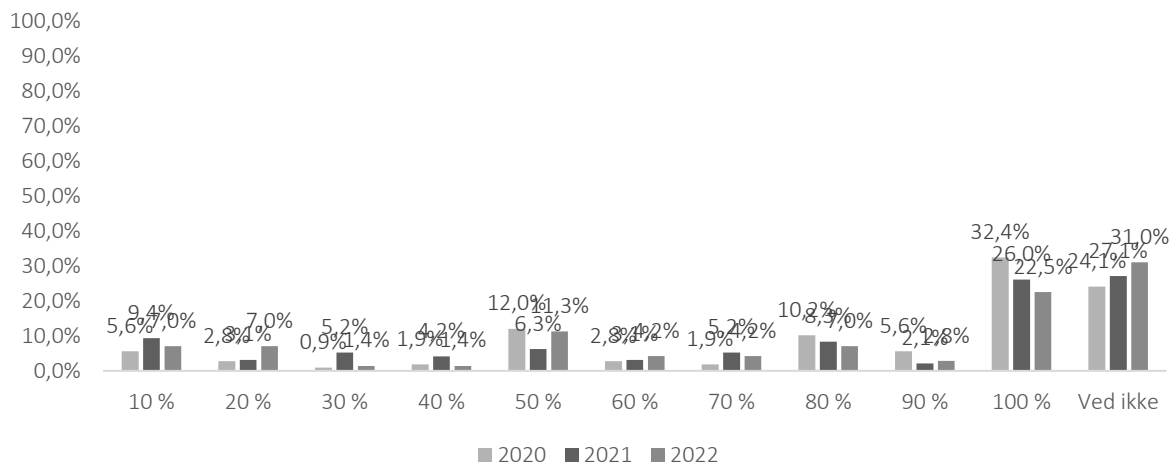
- Ilinniarnersa naallugu paariniarnissai ajornartarput
- Illoqarfisamiit qinnuteqartut ajornarput, avataaneersullu unammillitissanik nutaanik pilersitsiinnartussaallutik
- Eqqortumik nassaarsinnaannginneq peqqutigalugu ilinniartuuteqarsinnaanissatsinnut inissat inuttalerneq ajuleqqavagut

15.2.7 Pissutsit allat

- Ugut nammeneq ilinniarsimangilagut
- Suli ilinniartuuteqarsimangilagut
- Tuluttut oqaluttunik atorfinitsitsinerulernikuuvugut, taamaattumik oqaatsitsigut piginnaasaat unammillernartoraat

15.3 Pissarsiassat akornanni atorluaaneq

Suliffeqarfimmi ilinniartuuteqarsinnaanermut periarfissaasut qanoq atorluartigineqarnersut akissuteqaateqarsimasut aperineqarput:

Takussutissaq 17: Ilinniartuuteqarsinnaanermut periarfissanik atorluaaneq (apeqqut 13)

Agguaqatigiissikkaanni 6,5-mi inissisimavoq (2021: 6,6 og 2020:7,5), tamannalu ilinniartuuteqarsinnaanermut periarfissarititaasut atorluarneqarneranik takutitsivoq, kisiannili 2020-miit ilinniartuuteqarsinnaanermut pissarsinissaq ajornarsiartuinnarsimalluni. Sulisussanik amigaateqarneq eqqarsaatigalugu ilaatigut inuusuttunut ilinniarsimangitsutut sulinissaq ajornannginnerunera peqqutaasunut ilaasoq, piffissap sivikitsup iluani akissarsiatigut atugarissaarnerutitsivoq (soorlu qulaani akissutigineqartuni). Inernerit inissat qanoq amerlatigisut piareersimatinneqarnersut takutitsingillat, kisiannili naatsorsuutigineqarsinnaalluni inissat neqeroorutigineqartut annertunerpaamik atorluarneqartut. Suliffiit akissuteqaateqarsimasut 22,5%-ii (2021: 26 % aamma 2020: 32,4 %) inissaatertik 100%-mik atortarpaat, 28,2%-iilu (2021: 28,2 % aamma 2020: 23,2) inissaatimi 50%ii ataallugu atorsimallunikkat.

Ilinniartuuteqarnermik attassiinnarnissaq amerlasuunut unammillernarnerpaajuvoq!

15.4 Ilinniartuuteqarnermut naliliineq

Inuussutissarsiutit aallaavigalugit ilinniartuuteqartarneq allanngorarpoq, akissuteqaateqarsimasunilu 1/3 missingerlugit ilinniartuuteqarnissamut pissarsinissaq unammillernartippaat. Tamatumani assigiinngitsut peqqutaasinnaapput soorlu, sumiiffiit (illoqarfimmiit illoqarfimmut pissarsiniarneq assigiinnginnera), nuuttarneq (ilinniartuunissamut/suliffeqarnissamut nuukkusussuseq), atuarfimiit

periarfissalutsinneqarneq, kajumissusermut namminerlu ilinniartuunissamut akisussaaffimmik tiguisinnaannginneq peroriartornermiit ajornartorsiutigineri. Inuttut ineriartorneq aammalu tapersersorteqarneq aqputigalugit inuttut aammalu tarnikkut ajornartorsiutit immikkut sammineqaleriartorput, taakkumi inuusuttumut ilinniakkamik/ilinniartuunermik naammassinninnissamut ajornakusoortitsisinnaasarmata.

Ilinniartunik tiguseerernerup kingorna ilinniakkamik naammassinninnissamut tigumminniinnarnissaq kajumissuseqalersitsinissarlu ajornakusoortarsimavoq.

Suliffeqarfiit angissusaat aammalu qanoq suliaqartigineq apeqqutaalluni ilinniartuuteqarsinnaanermut periarfissaqartitsisarpoq, suliffeqarfiillu mikinernut ajornakusoornerusinnaasarluni, soorlu inuiaqatigiinni suliassatigut ingerlataqarluarsinnaasoqartariaqartoq sulisunik ilinniartunillu ajornannginnerusumik tiguisinnaanissamut. Nunatsinni sumiiffiit ilaanni suliassat allallu ineriartortitsinissamut pilersaarutit sanaartugassallu pisortanit ingerlakkajunneqarnerusarput, sumiiffikkaartunilu toqqaannartumik suliassatigut sunniuteqartarlutik, naggaterpiaanilu sulisoqarnissamut ilinniartuuteqarnissamullu pisariaqartitsinermut malitseqartarluni.

16 Kinaassutsikkut siammasissuuneq

16.1 Kinaassutsikkut siammasissuuneq immikkut sammillugu

”Kinaassutsikkut siammasissuuneq” sammisami suaassuseq aammalu suminngaanneersuuneq pineqarpoq. Misissuinermi ajornanngitsunik apeqquteqaateqarfiginerani suliffeqarfiit ingerlatsinermi kinaassutsikkut siammasissuunissamut inissisimanerat annikitsumik ersarissaaffigineqalaarnissaa siunertaasimavoq.

Suaassutsikkut sulisussaqaarnikkut inissisimanermi 30-nik ukiulinniit qummut nammaqatigiissumik inissisimavoq, 30-illi ataallugu eqimattani arnat angutinut sanilliullugit ikinneralutik⁵.

Kinaassutsikkut siammasissuuneq suaassueq kisimi pineqanngilaq, misissuinerli suaassutsikkut nammaqatigiinneq immikkut sammivaa.

16.2 Kinaassutsikkut siammasissuuneq Kalaallit Nunaanni aaqqissuussaanerni

Akissuteqaateqarsimasut 69-it kisimi una apeqqut akisimavaat, 50-niillu amerlanerit akiniarnagu aaliangersimallutik. Tamatumani tunngavigineqartoq misissorneqanngilaq, kisiannili immikkut eqqumaniarfigineqarsinnaavoq misissuinerup apeqquteqaataai sinnerinut sanilliullugu apeqqutit ukua ”qaangiinnarfigisarsimavaat”. Sammisap mianerisasaanera, suliarineqanngimmat, soqutigineqanngimmat, immikkut samminngippallaanera saqqummersinniarnagu imaluunnit allanik peqquteqarlutik. Ilimagisat taakku tunngaviusimasinnaapput misissuinerne kingusinnerusuni sammineqarnerusinnaasut.

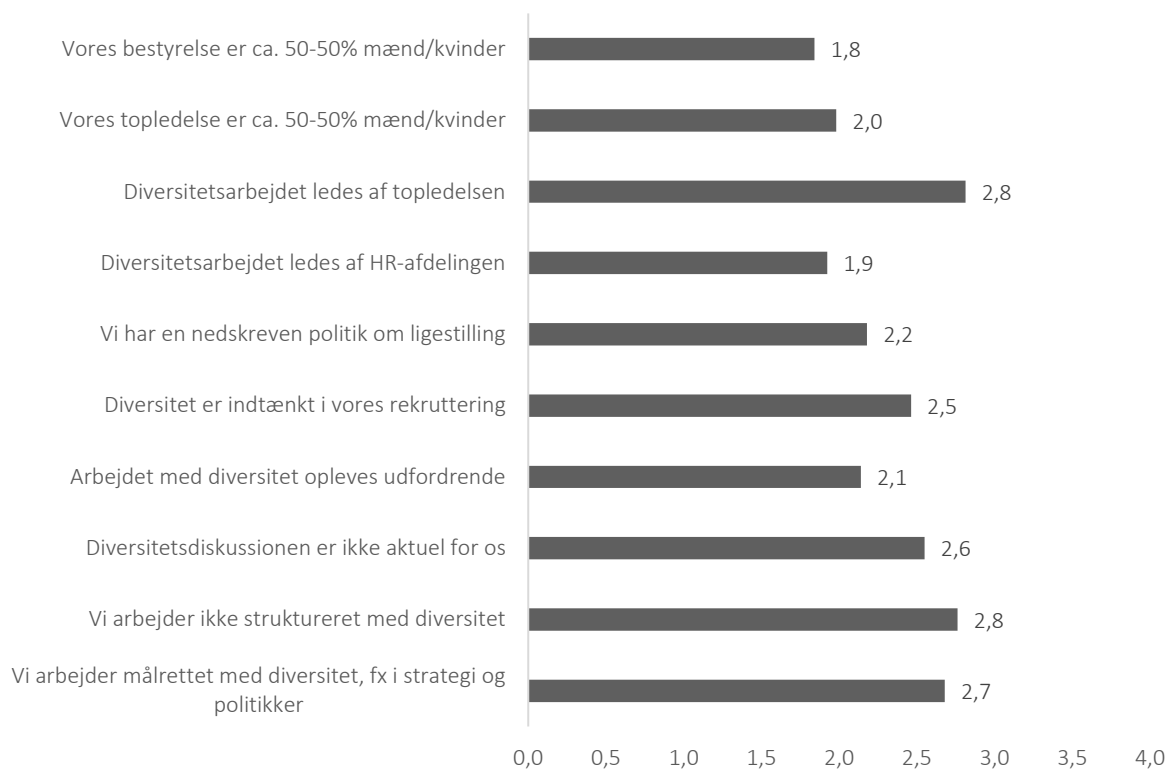
Akissuteqaateqarsimasut uuttuutini 1-4 akissuteqarfigisimavaat(1 annertuumik akerliuvunga/2 akerliuvunga/3 Isumaqaataavunga/4 Isumaqaataangaarpunga).

Inernerne ataatsimoorussamik ersarissarneqarput agguaqatigiissillugillu oqimaalutarneqarlutik.

Akisassami akissuteqaateqartut kisitsisaat annertunerugunik isumaqaataanerat annertusisimassaaq:

---

⁵ Aallerfik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik [BEDSTC], [INDPI302] og [ARDSTK1]

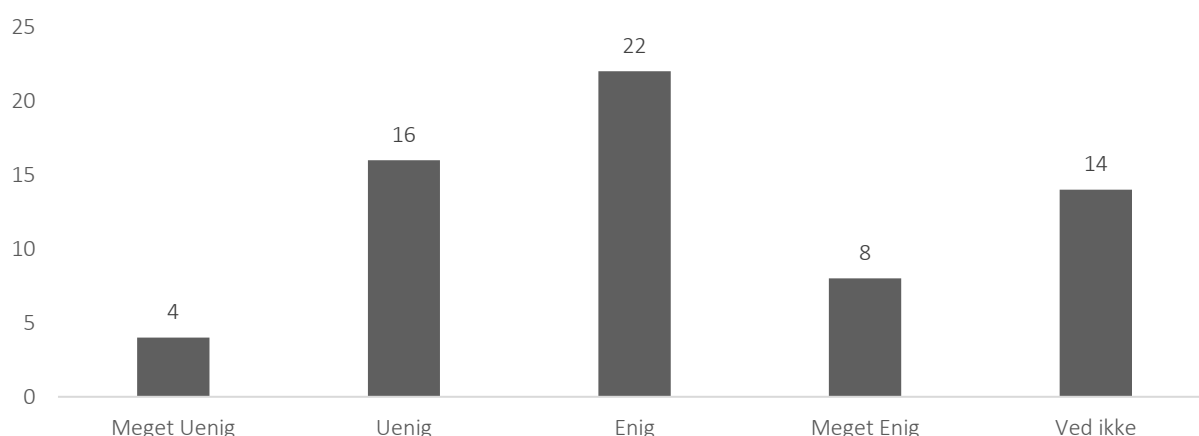

Takussutissaq 18: Kinaasutsikkut siammasissuuneq Kalaallit Nunaanni aaqqissuussaanerni (apeqqut 22)

16.3 kinaasutsikkut siammasissuuneq pilersaarusiornermi politikkiliornernilu

Akissuteqaateqarsimasunut toqqaannartumik apeqquteqaateqarnitsinni kinaasutsikkut siammasissuuneq pilersaarusiornerni politikkiliornernilu tigussaasumik taputartuunneqarnera isumaqarfigineqarpoq:

Soorlu pilersaarusiornerni politikkiliornernilu kinaasutsikkut siammasissuuneq tigussaasumik sulissutigaarput

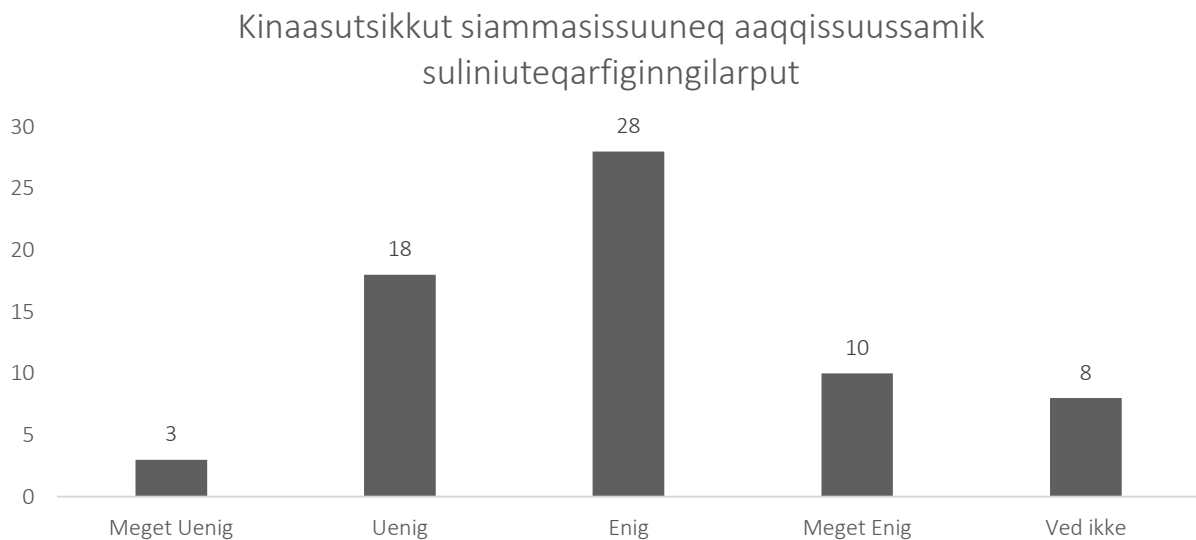

Takussutissaq 19: kinaasutsikkut siammasissuuneq tigussaasumik suliniutigineqarfigineqarnera qanoq isumaqarfigineqarnera (apeqqut 22)

Pilersaarusiornerni politikkiliornerillu qanorpiaq imaqarnersut apeqquteqarfigineqanngilaq, kisiannili suliffeqarfiit akissuteqaateqarsimasuni kinaasutsikkut siammasissuuneq tigussaasumik isumaqarfigineqarnera naatsorsuutigineqarsinnaasoq.

16.4 **Kinaasutsikkut siammasissuuneq aaqqissuussamik suliniuteqarfiginera**

Apeqput siulia nangiinnarlugu akissuteqaateqarsimasut kinaasutsikkut siammasissuuneq aaqqissuussamik ilumut suliniuteqarfigineqarnersoq sammisimavaat. Apeqput killormoortunik akissuteqarfigineqarsinnaasimavoq soqtiginartutullu taaneqarsinnaasumik kinaasutsikkut siammasissuuneq aaqqissuussamik suliniuteqarfigineqannginnera isumaqartoqartoq inernerit takutippaat:

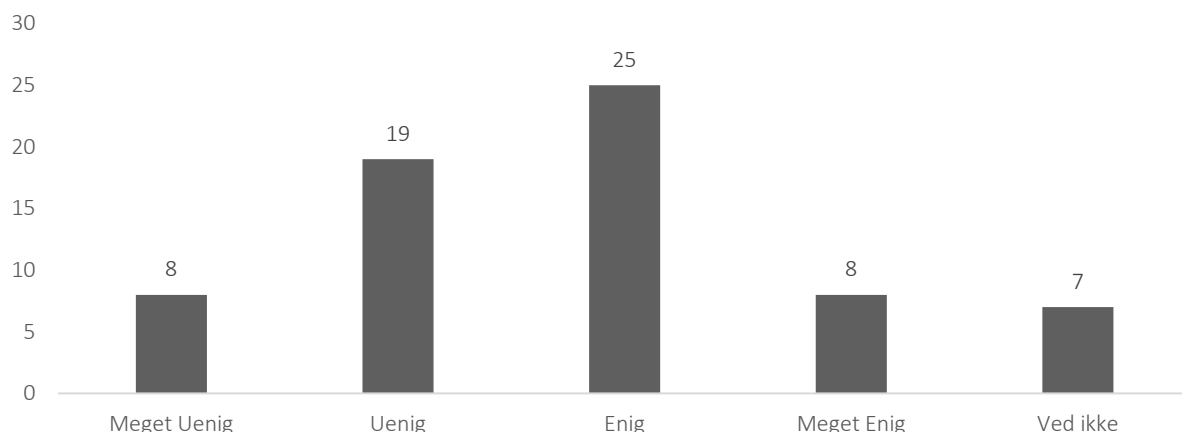
Takussutissaq 20: Kinaasutsikkut siammasissuuneq aaqqissuussamik suliniuteqarfigineqarnersoq isummat (apeqqut 22)

Apeqputit kukkunertaqarput, oqaaseq "aaqqissuussamik" ersaringimmat imaluunniit nassuiaasersorneqanngimmat taassumallu avataasigut apeqput killormoortunik toqqagassaqaarsimavoq (Naamik) akissummut unammillernartitsinnaasoq. Aaqqissuussamik oqaaseq ataatsimoorussamik paasineqarsimappat pilersaarusiornerrinnarmi politikkiliornerinnarmilu taputartuunneqartussatut kisimi paasineqarnissaniit taarsiullugu aaqqissuussamik kinaasutsikkut siammasissuunerup suliniutigineqarnera paasineqarsimassaaq. Taamaattoqarsimassappat siunertarineqartumit suliniuteqarnermullu assigiinngittoqalissaaq, pilersaarusiornermi politikkiliornermilu kinaasutsikkut siammasissuunerup kissaatigineqarsinnaasoq isikkoqalersinnaamat tamannalu suliniuteqarfigineqanngitsoorsinnaalluni.

16.5 **Kinaasutsikkut siammasissuunerup oqallisigineqarnerata soqtiginassusaa**

Akissuteqaateqarsimasuni amerlanerussuteqalaartut kinaasutsikkut siammasissuunerup aaqqissuussaannerminni pisariaqartinneqannginnera akissutigisimavaat:

Kinaassutsikkut siammasissuuneq uagutsinnut pingaaruteqanngikkallarpoq

Takussutissaq 21: Kinaassutsikkut siammasissuuneq pingaaruteqassusaa (apeqqut 22)

Sammasamik oqallisiginninnissamut soqutigisaqannginneq soqutiginninnerluunniit tunngavilersussallugu periarfissaasimanngilaq, kisiannili oqaaseqarfissami ataasiakkaat oqaasertaliisimapput, paasiniarnissaanut ilaliisinnaasut:

- Illoqarfitsinni qinnuteqartartut taama ikitsigitillugit periarfissaanngilaq
- Sulinerput ingerlatiinnarniarlugu sulisussanik tigooraaginnartuugatta qulaani sammineqartoq peqataaffigissallugu periarfissaqanngilagut
- Inuussutissarsiut angutinik amerlanerussuteqarfiulluartoq arnanut ajornartuuvoq
- Suliffeqarfik anginngitsuuvugut suliffeqarfimmilu atorfeqartuni 80-90%-ii arnat atorfeqarlutik. Immikkoortortaqarfimmi ataatsimi sulisuni arfineq pingasuni arfineq pingasut arnaapput (angutit nalinnaasumik qinnuteqarneq ajorput) immikkoortortaqarfiillu aappaani sulisut sisamaasuni marluk arnaallutik.
- Suliffeqarfiutitsinni qinnuteqartoqaraangat angutaanersoq arnaanersorluunniit imaluunniit suminngaanneernersut aperineqarneq ajorput, sulisoriligassap tunniussinnaasaa pingaarnerpaatut inissisimassaaq

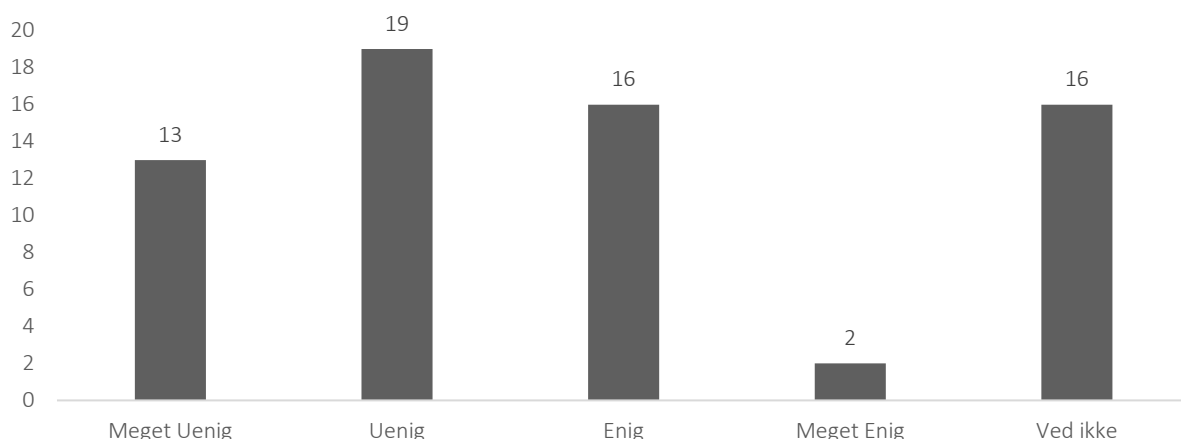
16.6 Kinaassutsikkut siammasissuunissaq sulissutigissallugu sunaana unammillernartorigaa?

Akissuteqaateqarsimasut kinaassutsikkut siammasissuunissamut sulissuteqarnissamut unammillernartoqarnersoq aperineqarput.

Akissuteqaateqarsimasuni affai missingerlugit kinaassutsikkut siammasissumik suliniuteqarnissaq unammillernartoqartinngilaat. Aamma apeqqut taanna isummorsorfiulluarsinnaagami, kisiannili akissutigineqarsimasut ataatsimoortikkaanni apeqquteqarneq ajornartuunngitsutut oqaaseqarfigineqarsinnaagaluarpoq, kinaassutsikkut siammasissuunissamik pingaartitsisoqarneranik oqariartuuteqarsinnaanermut:

Kinaassutsikkut siammasissuunissamut suliniuteqarneq Unammillernartinneqartoq

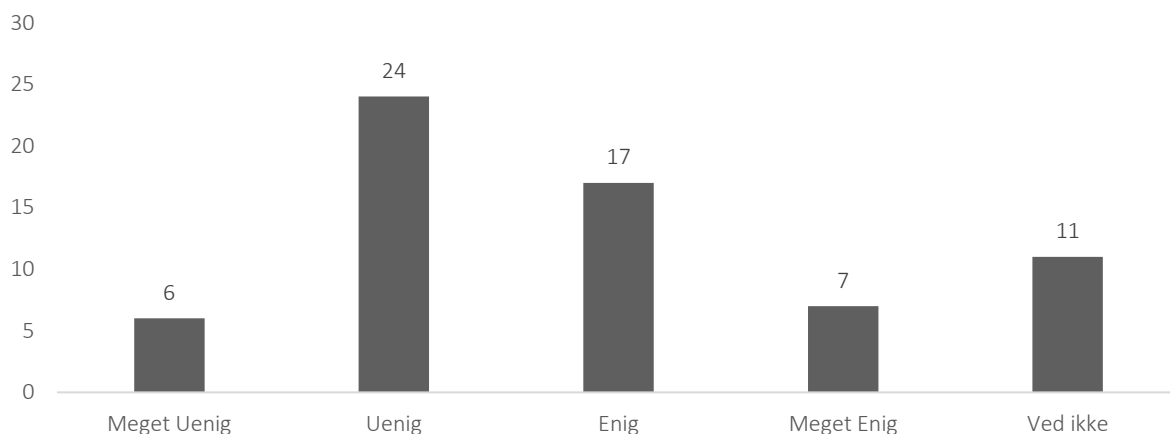

Takussutissaq 22: Kinaassutsikkut siammasissuunissamik suliniuteqarneq qanoq unammillernartiginersoq takussutissaq (apeqqut 22)

16.7 Kinaassutsikkut siammasissuuneq sulilersitsiniaanerlu

Akissuteqaateqarsimasuni amerlanerit sulilersitsiniaanermi kinaassutsikkut siammasissuunissaq ilaatinneqartarnersoq aperineqaramik taamaanginnerarpaat:

Kinaassutsikkut siammasissuuneq sulilersitsiniaanitsinni ilaatipparput

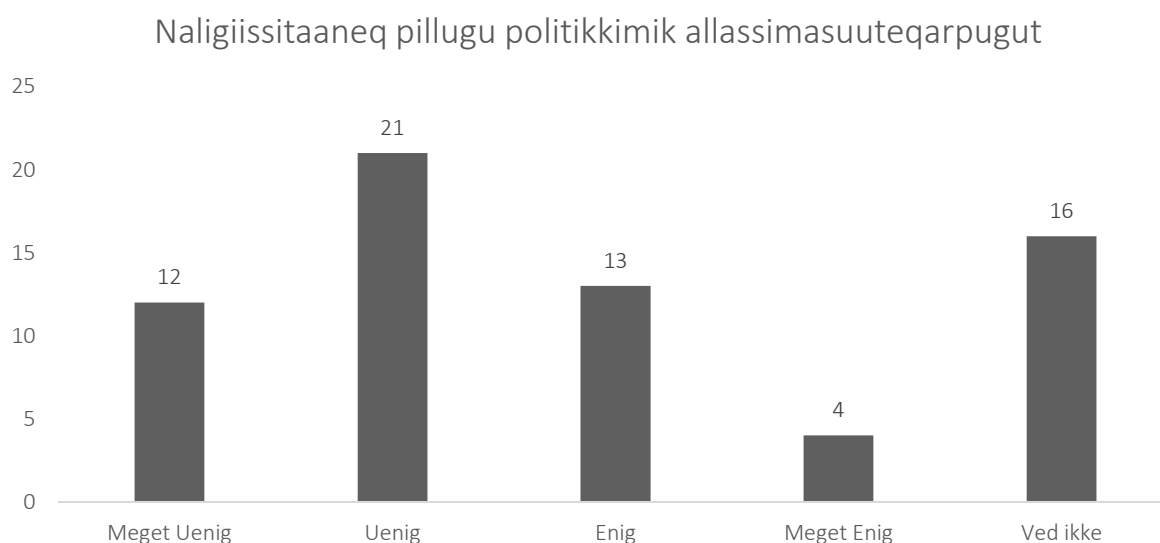
Takussutissaq 23: Sulilersitsiniaanermi kinaassutsikkut siammasissuunissaq ilaatinneqarnersoq (apeqqut 22)

Ilumut ajornartorsiutaanersoq akissuteqarnerni ersersinneqanngilaq. Oqaaseqaateqarsimasut arlallit qinnuteqartartut imaluunniit sulilersinneqarnissaminut tulluurtut ikippallaarneri peqqutigalugu kinaassutsikkut siammasissuunissamut apeqqut inissisimaffimmut tulluutinngitsoq akissuteqarsimapput. Akissuteqaatinilu ersersinnaavoq inuussutissarsiummi suaassuseq aappaa amerlanerussuteqangaatsiartarsimanera imaluunniit saaffiginnissimasut suaassutsikkut amerlaqatigiiaarsimaneri peqqutaallutik sulilersitsiniaanermi kinaassutsikkut siammasissuunissamik apeqqut pisariaqartarsimanani (inissisimaffik immineq iluarsereermat). Sulilersitsiniaariaasermi kinaassutsikkut siammasissuunissaq qanorpiag ilaatinneqarsinnaanersoq aamma eqqarsaatersuuteqarfigineqarnerunissaa inerniliiffigineqarsinnaavoq. Sammisag itinerusumik

sammineqanngikkaluartoq akissutigineqarsimasut i'siulii ilanngullugit kinaassutsikkut siammasissuunissamut aqqissuussaanagerusumik suleriuseqartoqarnissaa tikkuussisinnaapput.

16.8 Naligiissitaanermut politikki

Misissuisimanerup naligiissitaanermut politikkinik allassimasuuteqartoqarnersoq ersersinniarneqarpoq. Tamatumani naligiissitaaneq kinaassutsikkullu siammasissuuneq sammisat assigiinngissinnaammata eqqummaariffigineqassaaq, naligiissitaanermi suaassutsit assigiimmik periarfissaqartitaanerannut sammimmat kinaassutsikkullu siammasissuuneq soorlu suaassutsit agguataarsimaneri sammimmagit.

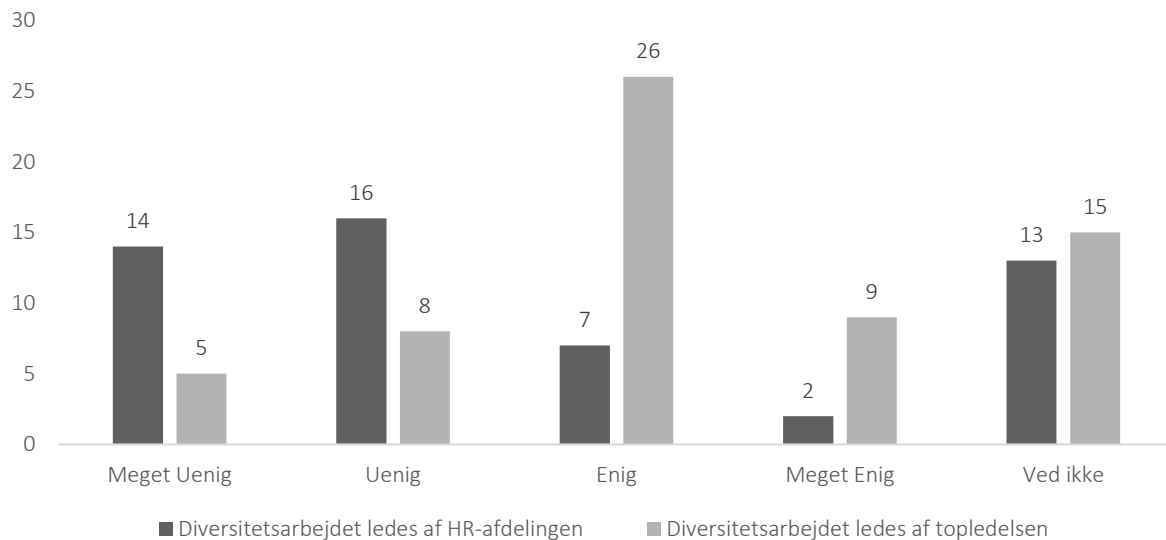

Takussutissaq 24: Naligiissitaanermut politikki allassimasuutigineqarnersoq ersersinnera (apeqqut 22)

Akissuteqaateqarsimasuni amerlanerussuteqartut naligiissitaanermut politikkinik allassimasuuteqannginnermik tikkuussippot, 26%iilu taamatut politikkeqartoqarneranik nalunaarsuillutik.

16.9 Kinaassutsimik siammasissuuneq kiap suliniutigaa

Aqqissuussaanagerni arlalitsigut kinaassutsikkut siammasissuunissaq suliniutigineqarsinnaavoq. Akissuteqaateqarsimasut aqutsisuniit aammalu HR-immikkoortorta qarfiimmiit suliniutigineqartut naammagisimaarneraat aperineqarput – akissutissanik allanik periarfissiisoqarsimangilaq taakkulu aamma marluusut assigiinngerujussuurtutut taaneqarsinnaangillat:

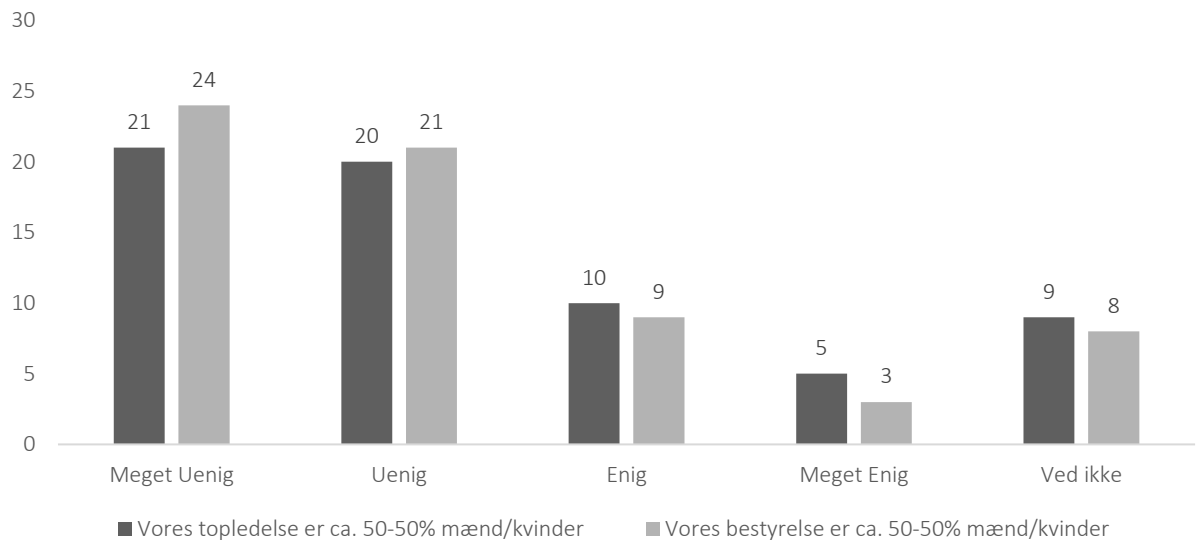
Takussutissaq 25: Kinaassutsikkut siammasissuunissamik suliniuteqarnermik aqutsisut (apeqqut 22)

Kinaassutsimik siammasissuunissamik suliniuteqarneq aqutsisuniit ingerlanneqarnerusoq nalunaarsorneqarpoq, HR-immikkoortorta qarfiilu minnerusumiilluni. Tamatumanilu akissuteqaateqarsimasuni amerlanersaat aqqissuussaaneqarsimanaviganninnerat imaluunniit ima angitigisimanissaat allaat HR-immikkortorta qarfeqarlutik ilimagineqanngitsoq eqqumaariffigineqassaaq. Tamanna apeqqummut oqaaseqaateqarnerisa ersersippaat:

- Suliffeqarfimmi "mikisumi" HR-immikkoortorta qarfeqanngilagut
- Aqutsisoq ataasiinnaavoq – suliffeqarfik siulersuisoqanngilaq
- Ataasiinnarmik (arnamik) aqutsisoqarpugut HR-immikkoortorta qarfeqaratalu

16.10 Aqutsisut inississorsimanagerat

Kinaassutsikkut siammasissuunissaq suaassutsikkut siammasissuunermut kisimi tunnganngilaq, kisiannili arlalitsigut sammineqarsinnaavoq soorlu kinaassuseq imaluunniit uuttuutit allat. Apeqqutigineqartulli suaassutsikkut siammasissuunerit immikkut kisimi sammivaat. Akissuteqaateqarsimasut aqutsisuni siulersuisunilu angutit arnallu agguaqatigiissinneqarnerat tunngavigisimavaat:

Takussutissaq 26: Aqutsisut inississorsimanerisa nalunaarsorneri (apeqqut 22)

Akissuteqaateqartut aqutsisuni siulersuisunilu suaassutsikkut agguataarsimanernut kisimi tunngaveqassanngitsut piunaffigineqarsimapput, taamaattorli aqutsisuni siulersuisunilu arnat angutillu agguataarneqarnerat qanoq isumaqarfigineraat piunaneqarluni.

Suliffeqarfiit 18,5%-ii siulersuisoqarnermikkut angutinik arnanillu agguataarsimapput, suliffeqarfiillu 23,1%-ii aqutsisuminni angutit arnallu agguataarsimanearlutik (uani sammisami aqutsisut kikkunersut nassuiaasersorneqanngikkalarpoq). Taamaattumillu akissuteqaateqarsimasuni amerlanerussuteqartut aqutsisoqarnikkut siulersuisoqarnermikkullu suaassutsikkut agguataarsimasoqarsimangilaq. Agguataarsimanerannut qanoq inissisimakkajunnersut imaluunniit suut tunngaviunersut oqaasertaliisoqarsimangilaq.

16.11 **Oqaasertaliussat**

Kinaassutsitigut siammasissuunermut apeqqummi oqaasertaliinissaq periarfissaasimavoq. Misissuisimanermilu akissutigineqarsimasut arlallit ilanngunneqarsimapput, tamatumani oqaasertaliussat ilaatigut ataani ersarissarneqarlutik:

- Maannakkut arnanik sulisoqanngilagut
- 1/3 angutit – 2/3 arnat (nukittoortaat) ;-)
- Sulinitsinni suleqatigiinneq oqitsoq pingaartitaraarput sulisunullu tamanut inuttut inerikkiartorneq aallartissimallutigu
- Suliffeqarfik ilaqutariinnit aqunneqartoq

16.12 **Kinaassutsikkut siammasissuuneq inernilerner**

Kinaassutsikkut siammasissuunermut tunngasut apeqqutit tamakkiisumik ersarissaanissamik siunertaqarnikuunngillat, kisiannili kinaassutsikkut siammasissuunermut sammisamat "isillatsiarnissaq# siunertaalluni, misissueqqinnissanut allarniutitut aammalu Naligiissitaanissamat siunersuisooqatigiit november 2022-mi misissuisimanerannut, "Kaffi aassaviuk?", ilalersuutaalluni. Misissuisimanerup suaassutsitigut/kinaassutsitigut arlaannaalluunniit ikinnerussuteqarnersoq inerniliisinnaanngilaq, kisiannili kinaassutsitigut siammasissuuneq ataatsimut isigalugu tunngavigineqarluni.

Kinaassutsitigut siammasissuuneq pilersarusiornermi politikkinilu eqqarsaatigineqartarsimavoq, aaqqissuussaankullu kinnaassutsitigut siammasissuunissaq immikkut sammineqarsimanani. Aqutsisut siulersuisullu inississugaanerit ersarissaavoq angutit arnallu amerlassutsitigut nammaqatigiittumik inissisimanningsut kisiannili unammillernartutut imaluunniit suut tunngaviunersut oqaasertalissallugu pissusissamisoornani. Amerlanerussuteqartuniillu kinaassutsitigut siammasissuunermut suliniuteqarneq aqutsisuniittoq isumaqatigiissutigineqarpoq.

Suliffeqarfinni arlaliusuni anguniakkat kusanartuni iliuuseqarnermilu aaqqiagiinngittoqarnera ersepoq, imatut paasillugu pilersarusiornermi politikkeqarnermilu kinaassutsitigut siammasissuuneq isummerfigineqaraluarluni aaqqissuussaankkut amigartumik iliuuseqarfigineqartarsimalluni.

Akissuteqaateqarsimasuni amerlanersaat (50%) naligiissitaanermut imaluunniit kinaassutsitigut siammasissuuneqsulisussanik sulilersitsiniaanermi ilaatinneqannginnera politikkinilu allassimasoqannginnera ersersitsipput. Suliffeqarfiit 26%-ii allassimasunik politikkeqarput, 24%-iilu naligiissitaanermut politikkeqartoqarnersoq naornissutigalugu.

Akissuteqaateqarsimasuni amerlanersaat suliffeqarfimminni kinaassutsitigut siammasissuunermut oqallinneq tulluarsorinngilaat, kisiannili ilutigisaanik sammisap sulissutigissallugu ajornartuuneranik naatsorsuuteqartoqarnani. Inerniliinermut ilanngussat amerlanngillat kisiannili akissuteqaateqarsimasuni ataatsimut isigalugu sulisussanik amigaateqarneq tunngavigalugu kinaassutsitigut siammasissuuneq pingaartinneqarsinnaasimannngilaq, sulilersissallugit tulluartut periarfissaasut tiguneqartarmata.

17 **Atorfiit sulisorisallu amerlassusaat sammillugu**

17.1 **Atorfinnik sulilersitseqqiinerit**

Sulisartut aaliangersimasut akornanni aalajaassuseq appasittoq ilimagineqarnerluni sulineq aamma ingerlanneqarpoq, ukiup ataatsip iluani suliffeqarfimmi suliassat ingerlaannassappata suliffeqarfittut atorfiit eqqartorneqartuniit amerlanerusunik sulsioqartariaqartarsimallutik. Sulisut ukioq kaajallallugu sulisoriinnarsinnasanninneri peqqutaavoq, atorfillu arlaleriarluni inuttalerneqartariaqartarluni taamaasillunilu suliffeqarfittut atorfiit/inuttalerneqartussanit kisitsisilersugaareeraluuartunit amerlanerusunik atorfinitsitsisariaqartarlutik.

Akissuteqaateqarsimasut suliffeqarfimmi atorfiit amerlassusaat aammalu inuit qassit atorfiit taakkoqqissaat qassinik sulsioqartinneqarnersut nalunaarsorpaat. Apeqquteqaatit qaffasissueq aallaaviginagu akineqanngillat, kisiannili ilinniarsimasuuneq ilinniarsimannngitsut aammalu ilinniartuuteqartarnermut tunngallutik.

17.1.1 **Sulisartut ilinniarsimasut**

Ilinniarsimasunik sulisussanik ataatsimut isigalugu amigaateqartoqarnera peqqutigalugu atorfiit neqeroortigineqartut tamakkerlugit inuttalerneqarsinnaaneq ajorput. Misissuisimaneq aallaavigalugu atorfiit/inuttalerneqarsinnaasut 70%-iinnaai inuttalerneqarsinnaasut kisitsisaatigineqarput.

Atorfiit ilinniarsimasuusussat 70%-iinnai inuttalerneqarsinnaapput

17.1.2 **Sulisartut ilinniarsimannngitsut**

Sulisartut ilinniarsimannngitsut akornanni aalajaatsuunnginneq annertunerpaamik misigineqarpoq, nalilerneqarlunilu ukiup ingerlanerani atorfiit inuttalerniarlugit atorfinniit 30%-nik amerlanerusunik sulilersitsisoqartariaqartartoq. Branche aallaavigalugit kisitsi taanna nikerarpoq branchellu ilinniarsimannngitsunik atuingaatsiartut "eqqornerlunneqarnerpaajussapput".

Inuttalerneqartussat avataasigut 30%-nik amerlanerusut atorfinitsinneqartariaqartartut

17.1.3 **Ilinniartuutit**

Ilinniartuutit eqqartortillugit sulisartut ilinniarsimasut assigalugit inissisimasoqarpoq, atorfiimmi neqeroortigineqartut tamarmik inuttalerneqarsinnaanngillat aammalu ilinniartuutit atorfiit inuttalerneqarsinnaasut affai qaangilaaginnarlugit inuttalerneqarsimammata. Inernerit taakkua immikkoortoq 15-mi mianersuullugu inernilerneqassaaq.

Ilinniartuuteqarnissamut atorfiit 65% missingerlugit

17.2 **Sammisamut inernililineq**

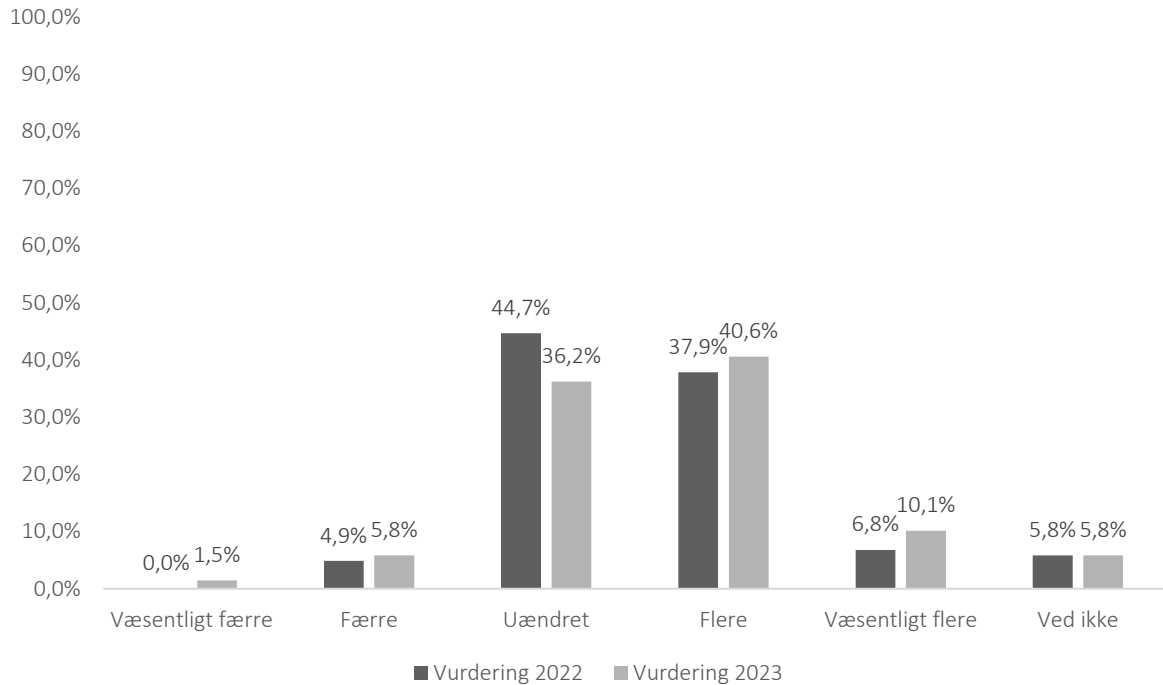
Ukiup ataatsip iluani sulisut atorfiimmiiginnartanninnerat peqqutigalugu atorfinnit/inuttalerneqarsinnaasunit amerlanerusut sulilersinneqartariaqartarneri atorfiit ilaannut uppersarnarsarneqarsinnaavoq. Sulisussat ilinniarsimannngitsut akornanni tamanna annertut

unammillernartuuvoq, pissutsit allani uppersarneqarmammi sulisussat ilinniarsimasut akornnanni unammilleqatigiittoqarnerusoq inuttallu nikerarnerpaasut. Kisiannili ajornartorsiummi uani misissuisimaneq annerusumik kisitsisitigut ersarissaanerungilaq.

18 Siunissami sulisussanik piumaneq

18.1 2023-mi sulisussanik pisariaqartitsineq

Akissuteqaateqartut 2023-mi sulisoqarnikkut pisariaqartitsinissaat nalilersornissaanik piumaffigineqarput:

Takussutissaq 27: 2023-mi sulisussaqarnikkut pisariaqartitsinissaq nalilersornera (apeqqut 21)

Sulisussarsionermut periarfissagititaasut peqquataallutik ineriartorneq siuariartornerlu killeqarnera siusinnerusukkut tikiqqareerpoq. 2021 naanerani avataaniit sulisussanik aallertarnermut tunngatillugu fast track aqqiissut atuutilerpoq, inuussutissarsionermiit ajunngitsumik qisuariarfigineqarsimasumik.

Sulisunik pisariaqartitsinissaq naatsorsuutigineqarnera eqqarsaatigalugu 2022 aamma 2023 naliliisimanerit toqqaannaq sanilliutissagaanni 2022-mut sanilliullugu 2023-mut isumalluartoqarneruvoq. Akissuteqaateqartut arlallit naliliinerminnut sulisussanik amigaaateqarnissaq pillugu oqaasertaliisimapput:

Sulisussanik pisariaqartitsinerunissaq pillugu:

- Suliffeqarfipput alliarporpoq, taamaattumik sulisunik aalajaatsunik pisariaqartitsivugut
- Sulisussanik piginnaasalinnik pissarsinerusinnaagaluarutta suliffeqarfipput ineriartornerusimassagaluarpoq
- Corona kingunerani siuariartornissamut periarfissat tigusunnaasimannngisagut aggerput – arlaleriartumik suli naaggaartariaqartarpugut assaat pissarsiarinissaat ajornarnermik
- Suliassat amerlanerusut naatsorsuutigaagut
- Akunnittut amerlanerulernerit peqquataavoq
- Kommuneni politikikkut isumaqatigiissutit aquttussanik sulilersitsinerit pisariaqalersissinnaavai
- Branchemi suliassaqarluartoqarpoq

Sulisussanik ikinnerusunik naatsorsuuteqarneq pillugu:

- Pisortanit suliakkiinerit ikippallaarneri peqqutaalluni
- Pisisartoqarnikkut assinganik inissisimanginnatta
- Aqutsinikkut atorfiit atorunnaarsinneri
- Sipaartoqarnera peqqutaalluni (Qeqqata Kommunia) 2023 ingerlanerani akunninnikkut nerisassanik sassaalliinerit unitsissagatsigut.

19 Inerniliineq

19.1 Inerniliineq

Suli sulisussanik amigaateqartoq

Sulisitsisut ukiut tamaasa Kalaallit Nunaanni sulisussanik amigaateqarneq pillugu misissuisarput. 2022-mi ukiut siuliinut sanilliullugu peqataasut ikinnerupput kisiannili suli sulisussanik amigaateqartoqarnera naqissuserneqarpoq. Misissuinermi akissuteqaateqarsimasut nalunaarsuineri naapertorlugit Kalaallit Nunaanni ikinnerpaamik sulisussat 1.100-ut amigaatigineqarput.

2023-mut naatsorsuutigineqartut

2023-mi sulisussanik suli amigaateqarnerulernissaq suliffeqarfiit akissuteqaateqarsimasut naatsorsuutigaat, 2023-milu naatsorsuutigineqartut 2022-mut sanilliullugit amerlanerupput.

Inuttalersugassat aammalu ilinniarsimasunit atorfiit neqeroorutigineqartut

Atorfiit neqeroorutigineqartut inuttalernissai ajornarput, tamatumani ilinniarsimasunit atorfiit 70%-iinnai inuttalernerqarsinnaasut suliffeqarfiit nalilerpaat. Suliffeqarfiit arlallit sulisunik nikerarneq malugaat, ukiullu ataatsip ingerlanerani suliffeqarfimmi inuttalersugassat/atorfiit piusut inuttalerniarlugit 30%-nik amerlanerusunik atorfinitsitsisoqartariaqartarsimavoq.

Ukiup ingerlarnga siuariartornissamullu periarfissat

Suliffeqarfiit arlallit sulisussanik pissarsinissamut periarfissat annikinneri suliffeqarfimmi ineriartortitsinissaraluanut pinngitsoortitsisoq nalunaarutigaat. Sulisussanik amigaateqarneq ukiup ingerlarnngani immikkortoq pingajuanni (3. Kvartal) annertunerpaatut isikkoqarpoq, inuussutissarsiutini annerpaat misissuinermilu peqataasuni annerpaat, ilaatigut takornariaqarnermi sanaartornermilu inuussutissarsiuteqartut ulapaarfiginerpaasarmassuk.

Kinaassutsikkut siammasissuuneq

2022-mi misissuinermi nutaatut suliffeqarfimmi kinaassutsikkut siammasissuuneq immikkut sammineqarnera sammivaa, suaassuseq pingaarnertut. Akissuteqaateqartut kinaassutsitigut siammasissuuneq unammillernartutut taasariaqartoq isiginngilaat, kisiannili suliffeqarfiit amerlanerit sammisaq pisariaqanngitsutut taavaat. Sulisussanik amigaateqartoqartillugu qinnuteqaateqartut periarfissaasutut tiguneqartariaqartarput suaassutsikkullu soorlu piumasaqaateqarnissamut killilimmik periarfissaqartarluni.

Kinaassutsitigut siammasissuunissamik suliniuteqqarneq aqutsisumiit isumagineqarnissaa isumaqatigiissutigineqarpoq. Aqutsisut siulersuisullu amerlasuut angutitut arnanullu assigiimmik agguataarsimasanngillat. Suliffeqarfiit kinaassutsitigut siammasissuunermut politikkinut pilersaarusionernullu ilaatinneqarnera misigaat, kisiannili tamanna aqqissuussaannikkut sulissutigineqannginnera aamma eqqaaneqarluni. Taamaattumik anguniakkat pitsaasut suliniutigineqartullu ataqatigiinnginnerat erserpoq.

Ilinniartuutit

Ilinniartuuteqarnermut tunngatillugu suli sulilersitsinissaq attassiinnarnissarlu unammillernartoqarpoq, misissuinerillu siulii assigalugit sulinermit unitsitsiinnartarnermut kajumissuseqarnermulluunniit inuttut nammineq atukkat ingammik peqqutaasartut nalunaarsorneqarput. Ilinniartut ilinniarsimangitsutut sulisutut taamatullu ilinniartuunermit sanilliullugu aningaasarsiaqarneraluni sulisoqarsinnaavoq, taamaasillunilu piffissap sivikitsup iluani ilinniarsimangitsunik sulisoqarnissamik amigaateqarnermik aammalu piffissaq ungasinnerusoq isigalugu ilinniarsimasunik sulisoqarnissamik pisariaqartitsineq taputartuuttoorsinnaasarpoq.

Oqaatsitigut piginnaasakinneq aporfiusartoq misigineqarpoq, suliffissallu arlallit oqaatsitigut Kalaallisut Danskisullu oqaatsit avataasigut pisariaqartitsisoqartarluni.

Ilinniartuuteqarsinnaanermut inissat neqeroorutigineqartuni affai qaangilaarlugit atuisoqarpoq, taamaattorli qaffasissutsikkut aammalu sumiiffikkaartuni tamanna assigiinngitkuaarpoq.

19.2 Ilimagisanut akissutit

Immikkoortoq 2.5-mi ilimagisat sisamat saqqummiunneqarput, misissuineri akineqarsimasut:

#	Ilimagisaq	Akissut
1	Suli sulisussanik amigaateqartoqarpoq	Aap, suli sulisussanik amigaateqartoqarpoq, tamannalu amerlassutsikkut inuit +1.000 inissisimavoq
2	Ilinniartuutigineqarsinnaasut piginnaasallit pissarsiarinissai ajornarpoq	Aap, piginnaasaqarluartunik ilinniartuuteqarnissaq ajornakusoorpoq, ilaatigut ilinniartuutigisat inuttut nammineq atukkat, soorlu oqaatsitigut piginnaasat, ilinniarsimassutsikkut appasinneq aammalu/imaluunniit ilinniartuunermik attassiinnarnissamut kajumissuseqannginnermik peqquteqarsinnaasunik. Taassumap avataasigut ilinniartuutigineqarsinnaasut unammillerfiupput, ilinniartuunermiit ilinniarsimanngitsutut suligaanni aningaasarsiaqarnerusinnaasunut. Kalaallit Nunaata ilaanni ukiup ingerlanerani suliassatigut nammaqatigiittoqarneq ajorpoq, ilinniartuuteqarnissamullu sunniuteqartarluni.
3	Siunissami sulisussanik amerlanerusunik suli pisariaqartitsisoqassaaq	Aap, 2023-mi amerlanerusunik sulisussanik pisariaqartitsisoqarnissaa naqissuserneqarpoq. Ilinniarsimalluni suliffissanut 70%-ii atorfinitsitsisoqarsinnaanera nalilerneqarpoq.
4	Suliffeqarfimmi atorfiit amerlassutsitigut pisariaqartinneqartut inuttalerniarlugit ukiup ataatsip ingerlanerani sulisut amerlavallaat pisariaqartarput.	Sulisussat ilinniarsimasut ilinniarsimanngitsullu amigaatigineqarput. Ukiup ataatsip ingerlanerani atorfiit/inuttaligassat inuttalerniarlugit suliffeqarfimmut 30%-nik amerlanerit aqqusaartariaqartarsimasut takussutissiisoqarpoq, sulisut aammalu suliffissat akunnerminni sulisussanik unammilleqatigiinneq peqqutigalugu uniinnartartut aammalu soraaginnartartut kingunerisaanik.

Takussutissaq 4: Misissuineri ilimagineqartut akissuteqarfigineqarneri

20 Ilanngussat

20.1 Ilanngussaq 1 – Apeqquteqaatinut sinaakkutit

Apeqquteqaatinut sinaakkutit ataatsimut apeqqutit aammalu branchenut immikkoortiterlugit apeqqutit immikkoortortalikkat. Kalaallisut danskisullu akinissaq periarfissaasimavoq.

Spørgerammen er bygget op af fælles spørgsmål og branchespecifikke spørgsmål med underkategorier. Det har været muligt at svare på enten grønlandsk eller dansk.

Immikkoortoq 1 - Ataatsimut

1. Mangler din virksomhed arbejdskraft?
2. Hvilken branche tilhører din virksomhed?

DEL 2 – Branchespecifik

3. Hvor mange medarbejdere mangler din virksomhed indenfor nedennævnte kategorier?
[for hver branche er angivet de enkelte fagområder, som er omtalt i de foregående kapitler]

DEL 3 – Generel

4. Hvor mange stillinger beskæftiger din virksomhed pr. år? (angiv som minimum det samlede antal, men også gerne fordelt på faggrupper)
5. Hvor mange personer har din virksomhed ansat i løbet af et år for at kunne udfylde det antal stillinger, som er angivet i forrige spørgsmål? (angiv som minimum det samlede antal, men også gerne fordelt på faggrupper)
6. Angiv din vurdering af hvor let det er at få adgang til relevante lærlinge/elever?
7. I hvilket omfang kan I besætte jeres lærlinge/elevpladser? (hvor mange % af jeres lærlinge/elevpladser kan I besætte?)
8. Er der en eller flere perioder af året, hvor manglen på din arbejdskraft er mest omfattende?
9. Vurdér dit behov for medarbejdere i 2023?
10. Vurdér hvordan diversitet (fx køn, etnicitet m.v.) er noget, der optager jeres virksomhed?
11. Angive hvilke(n) kommune(r) din virksomhed har aktiviteter i?
12. Er din virksomhed medlem af Grønlands Erhverv?
13. Har du kommentarer?

20.2 Ilanngussaq – siunissami apeqquteqaatinut sinaakkutissanik siunnersuuteqarneq

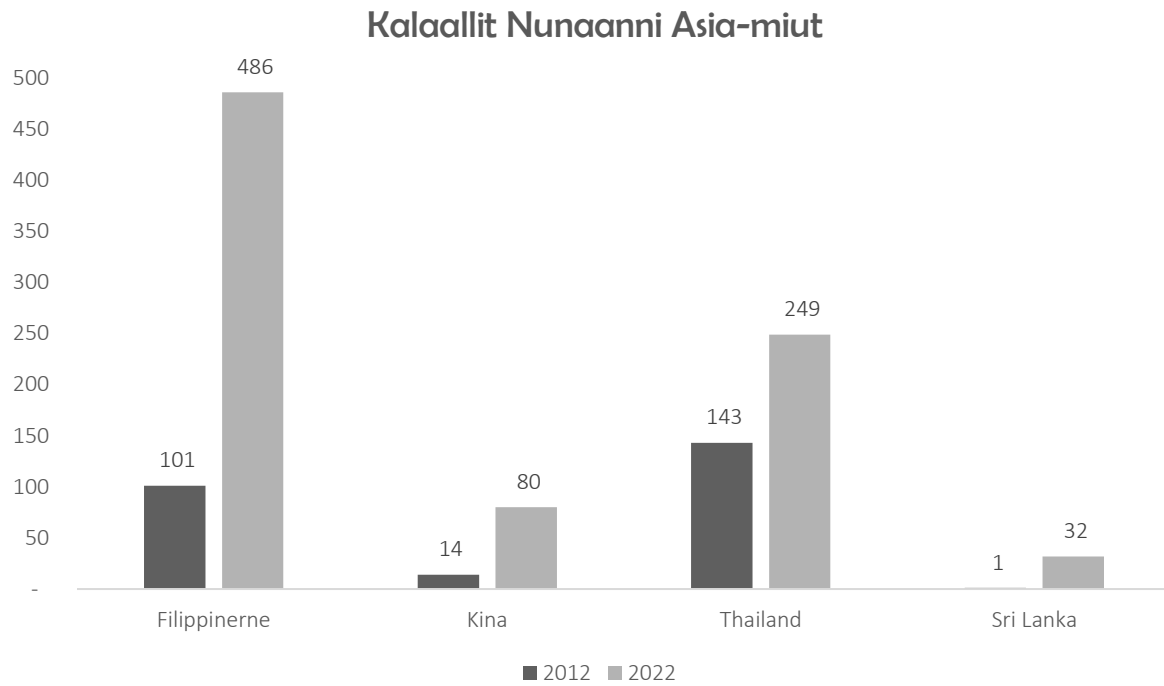
Apeqquteqaatinut sinaakkutigineqartoq pitsannguutissatut siunnersuuteqarfigineqarnera ataani erserpoq:

- A. Apeqqut 17 ukiup ataatsip iluani inuttaligassat inuttalerniarlugit inuit atorfinitsitassat qassiunerinik tunnasooq paatsoorneqarsinnaavoq, akissuteqaateqartut ukiut kingulliit qassinik atorfinitsitsisimanerlutik akissuteqarnissaminnik isumaqarsinnaallutik.
- B. Apeqqut 22-mi "eticitet" eqqortumik naqinneqassaaq
- C. "Entrepreneur" toqqagassatut amigaataavoq.

D. Apequtit ilai amerlavallaariartumik ataqatigiinngissinnaaneri nalilersoruk, soorlu apequt 22-mi kinaassutsikkut siammasissuunermut tunngasoq.

20.3 Ilanngussaq 3 – Kalaallit Nunaanni Asia-meersunik sulisoqarneq

Kalaallit Nunaanni Asia-meersunik sulisunik qaffariaateqartoqarsimanera misigineqarpoq, ingammik ukioq 2022 brancheni arlalinni ersarissimalluni.

Takussutissaq 28: 2012 aamma 2022-mi Kalaallit Nunaanni Asia-miut (aallerfik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik (BEXST6 / BEDS 6))